XI. évfolyam, 17. szám.
1955. április 28.
Ára 70 fillér

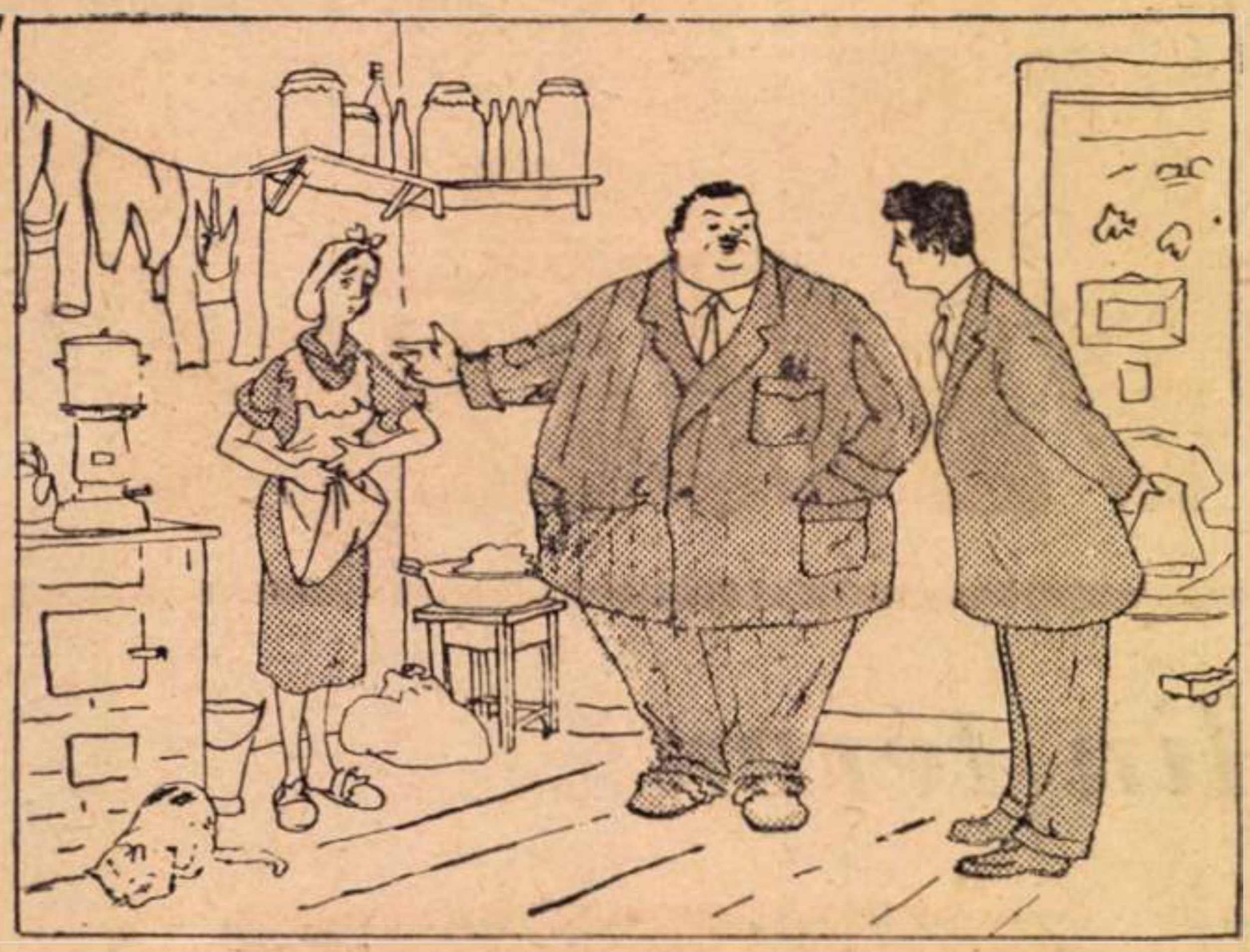
Ludas Matyi

Esti utcabál a Sztálin téren

Zádor István Kossuth-díjas festőművész rajza

Családi arányok

— Bemutatom neked, ő az én jobbik felem…:

(Pirchalov rajza a moszkvai „Krokodil"-ból.)

Aggódó férj a cipőboltban

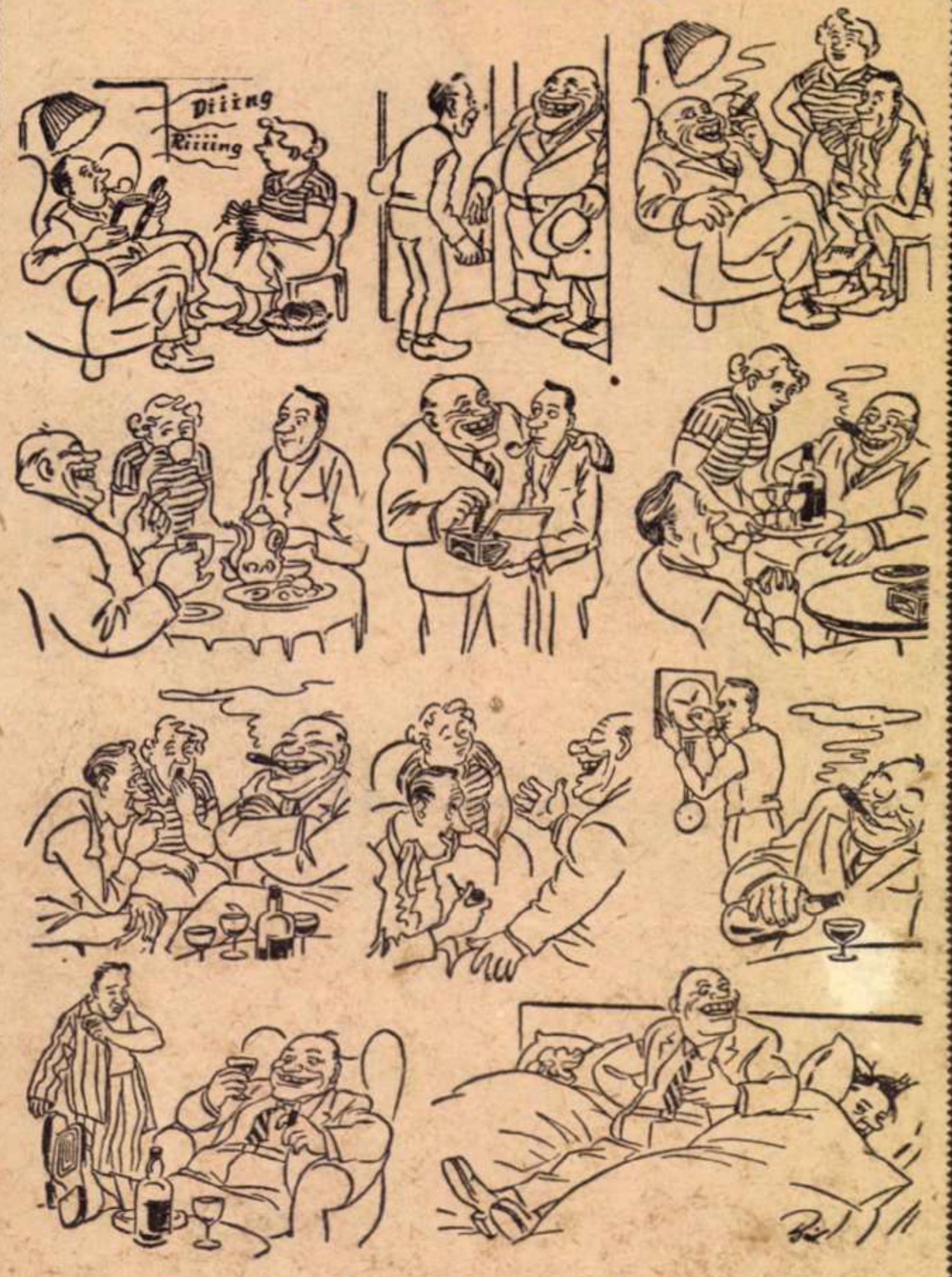
Az idén sokféle nyári szandál kapható.

— A feleségemet keresem…: Szandált jött venni…

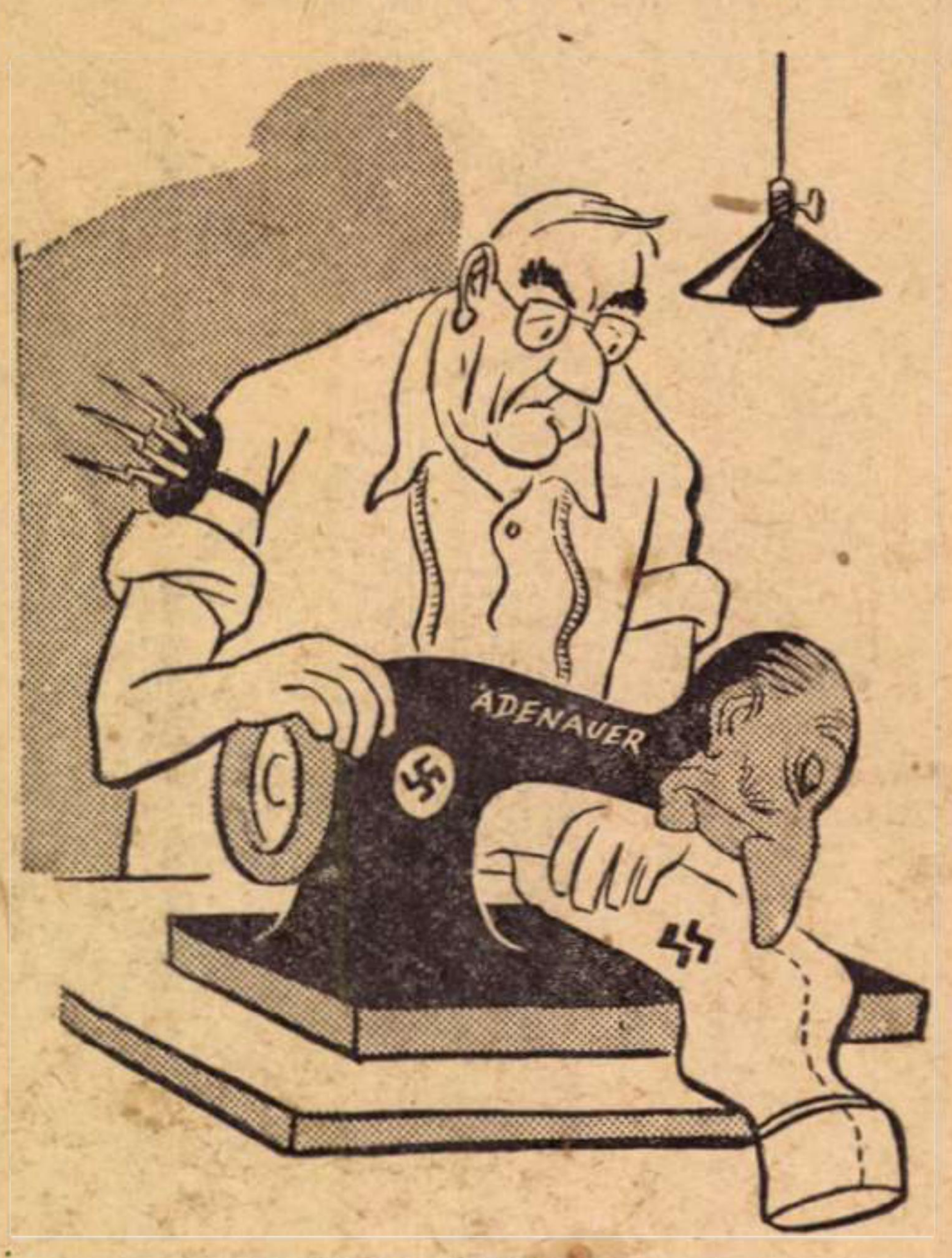
— Tessék, éppen ott válogat!

Tartós vendég

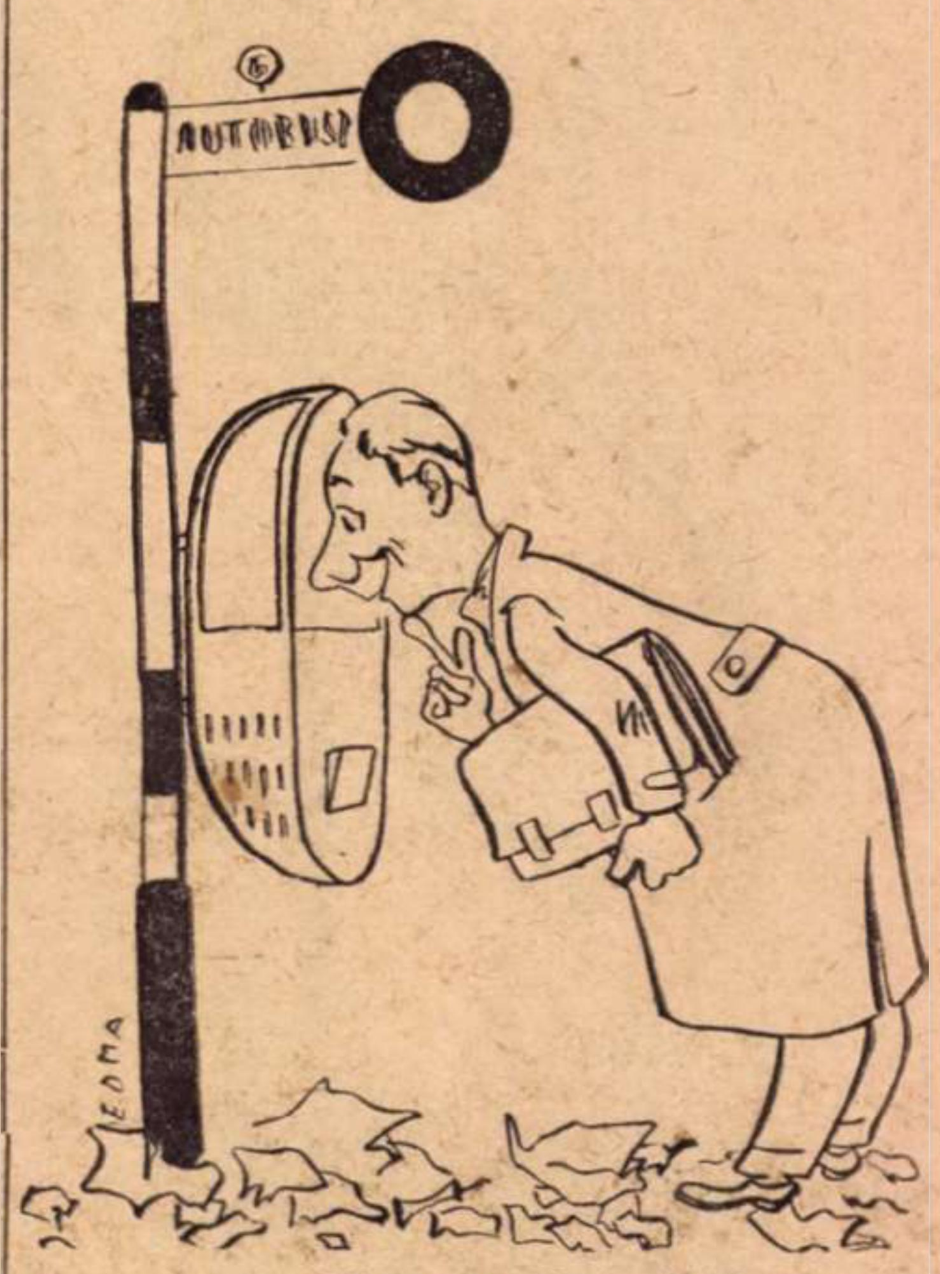
(Herluf Bidstrup dán rajzolóművész rajza.)

Készül a Wehrmacht új egyenruhája

Dulles munkában

Pesti utcán, pesti utcán…

— Végre egy tiszta hely!

Halász-blúz, vadász-szoknya…

(Férfi-vélemény)

…Mikor még csak kirakatban
Láttam, hogy van halász-blúz,
Azt hittem én, hogy magára
Ilyet csak a halász húz,
Ebben ül ki a vízpartra,
Hol nem látja, csak a hal.
A halacska úgy meghökken:
A kukacba belefal…

Ám nagy az én ámulásom:
A halász-blúzt nőkön látom,
Irodában, sétatéren!
Feljajdulok: — Mi ez, kérem?!

Mancikát, a kollégámat
Úgy megnéztem, hogy rámtámadt:
— Megverem, ha kinevet!

Mondtam neki: — Nem nevetek,
De e blúzhoz még vegye meg
A botot és zsineget!

Szólt Mancika: — Zsineg nélkül
Fogom így a gavallért.
A halász-blúz megmozgatja
Férfiban is a halvért!…

Szegény Manci, hogyha tudná,
Hogy ez milyen tévedés.
A halász-blúz olyan, mint egy
Búvárharang! Rém kevés
A nő, aki csinos benne.
Én megsúgom, ha szabad:
Ha nem látok derekat én,
Hát mi vonzza karomat?!

No, de hogyha jól látom a
Női divat berkeit:
Ha nem hat a halász-blúz, a
Vadász-szoknya majd segít?

Néhány bohó női agyban
Gyökeret vert az a hit,
Hogy felsliccelt csőszoknyában
Elsüti a lábait!

De ravasz vad ám a férfi!
Sértetlenül megy tovább.
Bár a szoknya fel van vonva,
Csütörtököt mond a láb…

Részemről a halász-blúz és
Vadász-szoknya se hat rám.
Nem kapok be semmi horgot,
Bajsz alatt csak annyit morgok,
Hogy: — Aki ezt kitalálta,
Hát, azt viszont — bekapnám!

K. Tóth Lenke

AZ ELSŐ HAZUGSÁG

A történet hőse — istenem hány történetem hőse lesz, míg élek! — négyéves kisleányom, Évike. A történet időpontja: a húsvét előtti szombat este, színhelye: otthonunk.

Ülünk a vacsoránál és a gyermek evés közben szüntelen locsog, csacsog, mint egy tavaszi hegyipatak. Arról beszél éppen, hogy délután sétálni voltak a nagymamával.

— No és találkoztatok valakivel? — kérdezem éppen, hogy csak kérdezzek valamit.

Évi gondolkodik egy pillanatig és habozva kimondja:

— Hogyne, találkoztunk a nyuszival.

Ezen érthető módon elképedek egy kissé. Az én lányom még soha nem hazudott. De már érdekel, vajon hogyan tudja rögtönözve felépíteni a képzeletszülte találkozást.

— Volt csizma a nyuszin?

Lányom zavartan hallgat. Pillarezdülésnyi időre rámnéz, aztán nagyanyjához fordul.

— Mondd csak, nagymama, volt csizma a nyuszin?

Anyósom nevet és ráhagyja, hogy volt. Éva felém fordul és közli velem:

— Volt.

— Mit mondott a nyuszi, mit kapsz húsvétra?

Töprengő csend. Aztán a gyermek a bevált módszerhez folyamodik.

— Mit is mondott?…

Anyósom felsorolja rendre azokat az apróságokat, amelyeket már előre megvásároltunk a gyermeknek húsvétra. Utána Évi, mint a visszhang engedelmesen elismétli a kurta lajstromot.

— Mit üzent nekem a nyuszi? — teszek fel egy kellemetlen keresztkérdést.

Az én szőke virágszálam most már zavar nélkül fordul a nagymamához és gyakorlottan fordítja a fáradt öregasszony-szót friss tavaszi hegedű-hangra.

— Nem üzent neked a nyuszi semmit.

Erre úgy teszek, mintha vérig sértett volna, hogy nem kaptam üzenetet. Szótlanul kanalaztam a levest, rá sem nézek lányomra. Az pedig mindent elkövet, hogy magára vonja a figyelmet. Látom, piros az arca, izgalom harangoztatja a szívét. Végül megszólal:

— Ugye édesapukám, én már nagy lány vagyok?

— Hogyne — hagyom rá —, már nem cuclizol, mint a szomszédék Juliskája.

— Nem azért vagyok nagylány — tiltakozik és kis, hatáskeltő szünetet tart, mielőtt büszkén bejelentené: — Nem látod, tudok már hazudni.

A helyzet meglehetősen komoly és mégis derűt keltő. Egy kicsit elítélem magamat lélekben, hogy annak örülök: lám már a gyermek nemcsak verset mondani, papirhajót késziteni tud, hanem hazudni is. De azért mégsem tudok rendet teremteni lelkiismeretemben, miért nem foglalkozom pedagógiával, hogy most tudnám mi is a teendőm. Mert nyilván nem hagyhatom meg a gyermekben azt a tudatot, hogy hazudni valamiféle jeles cselekedet — ok a büszkeségre. Azután mit tehet az ember? — szomorúan megkérdezem Évit:

— És mondd, jó volt hazudni, becsapni édesapádat?

Most rajta a sor lelkiismeretvizsgálásban. Arcomat fürkészi komoly tekintettel, azután becsukja szemét és nehezen tagolva vallja be:

— Hát azt hittem, jobb lesz… — Majd váratlanul így folytatja. — Édesapukám, van olyan nyuszi, amiről ti meséltetek? Olyan, amelyik beszélni tud?

Most rajtam a sor pironkodásban. Már fordulnék anyósomhoz a kérdéssel lányom módszere szerint. Hátha ő kisegít a válasszal. De mégsem teszem, hanem szűnni nem akaró zavaromban szótlanul bekanalazok két tányér borsófőzeléket, aminek még a színét sem állhatom gyermekkorom óta…

Bajor Nagy Ernő

Külföldi Szemle

Kenya fejlesztése

Még a megboldogult Kipling, a brit imperializmus legkiválóbb költője irta, hogy „a fehér ember vállára nehezedő teher" — tanitani, civilizálni az elmaradott bennszülötteket. Ismeretes, hogy a gyarmatositók valóban nagy terheket vállaltak magukra, s ezt a terhet el is szállitották a gyarmatokról. A gyarmatosítók mindig tudták, hogy mire van szükségük a nyomorúságos körülmények között élő bennszülötteknek. Mint az „United Press" jelenti Nairobiból, az angolok Kenyában a következő három és fél évben 3 millió fontot költenek rendőrségi épületekre és börtönökre, s ugyanakkor nem egészen másfélmillió fontot a mezőgazdaság fejlesztésére. Ha a tervek megvalósulnak, a kenyaiak valósággal dúskálni fognak a börtönökben.

Lenyúzott rádióaktivitás

Az amerikai hadügyminisztérium félhivatalos lapja, az „U. S. News and World Report" szinte hetenként nyugtatja meg olvasóit arról, hogy a nukleáris fegyverek nem is olyan veszélyesek. Kiderült például a lap szerint, hogy az ún. gyümölcslegyet 128 nemzedéken keresztül rádióaktiv sugárzásnak tették ki, s a legyek egyre egészségesebbek, pirospozsgásabbak lettek. Magukra vessenek azok a japán halászok, akik konok megátalkodottsággal mennek el a gyümölcslegyek fényes példája mellett. A lap figyelemreméltóbb megállapitása az, hogy még a rádióaktiv sugárzással fertőzött halat is meg lehet enni, ha lenyúzzák. Új távlatok a tudomány előtt: nyúzással a gamma-sugarak ellen!

Tudós válasz

A napokban elhúnyt Albert Einsteinről, a világhirű tudósról jegyezték fel az alábbi apróságot. Eartha Kitt, a neves néger énekesnő néhány hete együtt volt társaságban a tudóssal. A fiatal énekesnő — megfelelő emberrel, megfelelő témáról beszélj! — megkérdezte a tudóst, hogyan keletkezett a világ. Einstein mentegetődzve válaszolt:

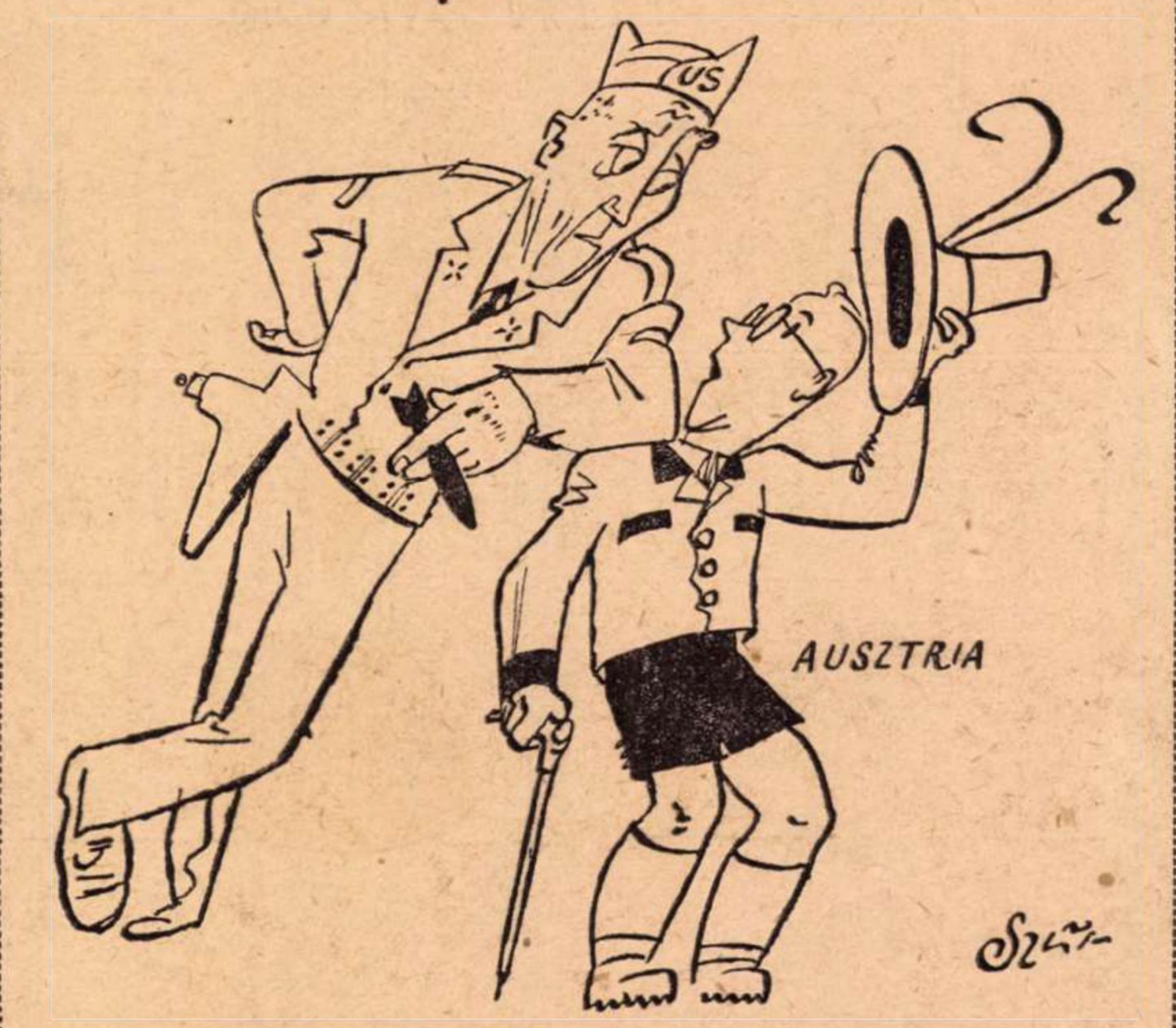
— Kedvesem, sajnos nem voltam ott!

Már aranyláz Amerikában

Az uránium lelőhelyek felfedezese már sok vállalkozó vagyonát alapozta meg a Rocky Mountains (Sziklás Hegység) vidékén. Ez az uránium láz olyan méreteket ölt, hogy erősen zavarja az állami atomerőbizottság geológusainak munkáját. A geológusok igen érzékeny műszerekkel felszerelt repülőgépekkel kutatják a völgyeket és hegyeket, miközben a vállalkozók saját gépeiken követik őket. Vannak szegény milliomos-jelöltek, akiknek nem telik repülőgépre, ők messzelátóval üldögélnek valamelyik hegycsúcson, figyelik az állami repülőgépek minden mozdulatát. Amikor egy ilyen repülőgép többször is megkerül valamilyen adott pontot, az alaskai aranyásók kései utódai rohannak a szóbanforgó területre, hogy elsőnek jelentsék be a bányászati jogot. Néha valóságos versenyfutást rendeznek a bányatulajdonos jelöltek, de megéri, mert az urániumot nagyon drágán mérik mostanában. Elmondható, hogy ezek az uránium-vadászok már megtalálták az atomerő hasznositásnak titkát.

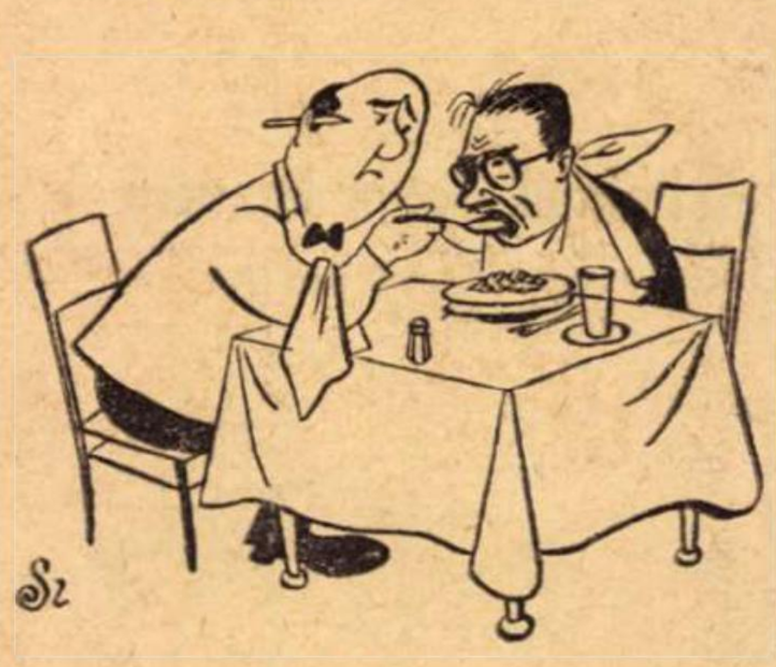
F. L.

Veszélyben a támaszpont!

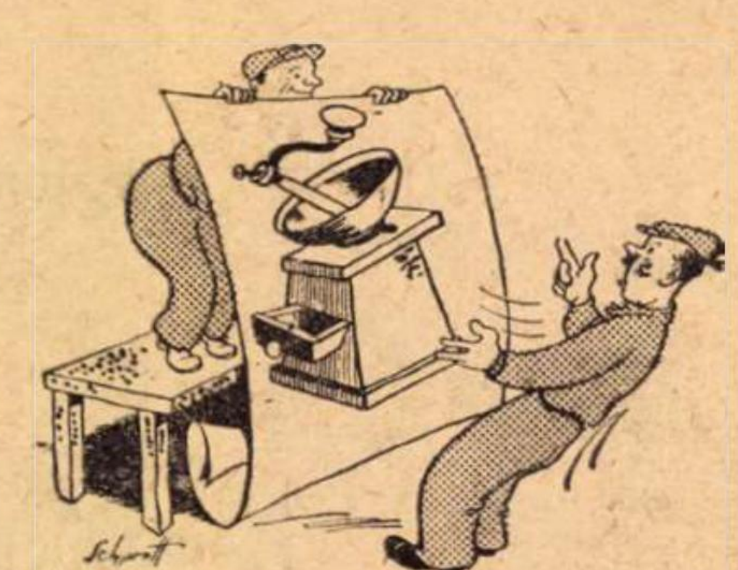
— Na, én megyek...

Túlzás, de néha nem ártana!

— Igy ni, most nem fogja a vendég úr lepapizni az abroszt!

Ahol rossz az együttműködés

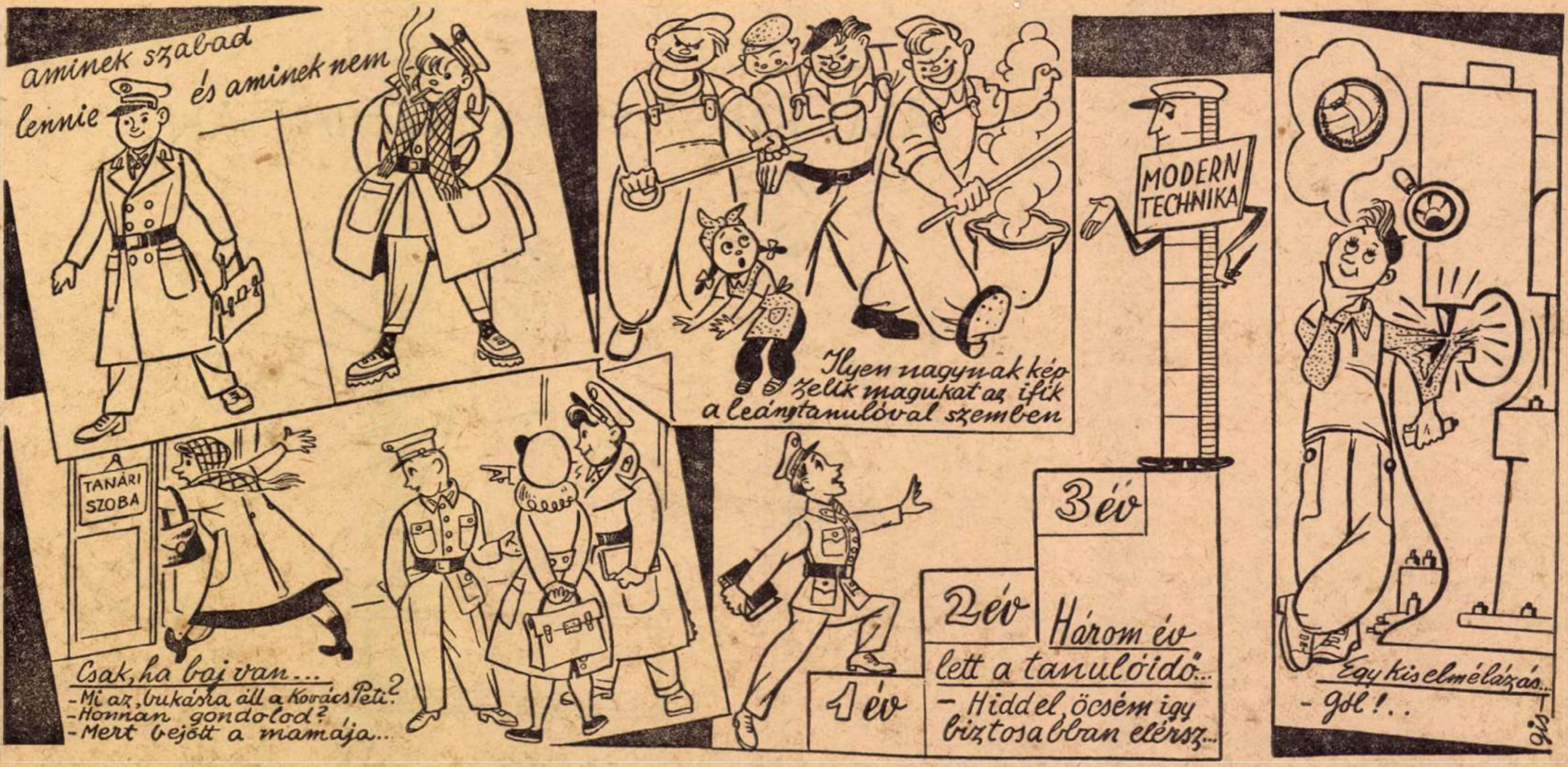
— Látja szaktárs, ilyen lenne egy kávédaráló, ha azokból az alkatrészekből állítottuk volna össze, amilyeneket maga szokott gyártani.

Bandungban

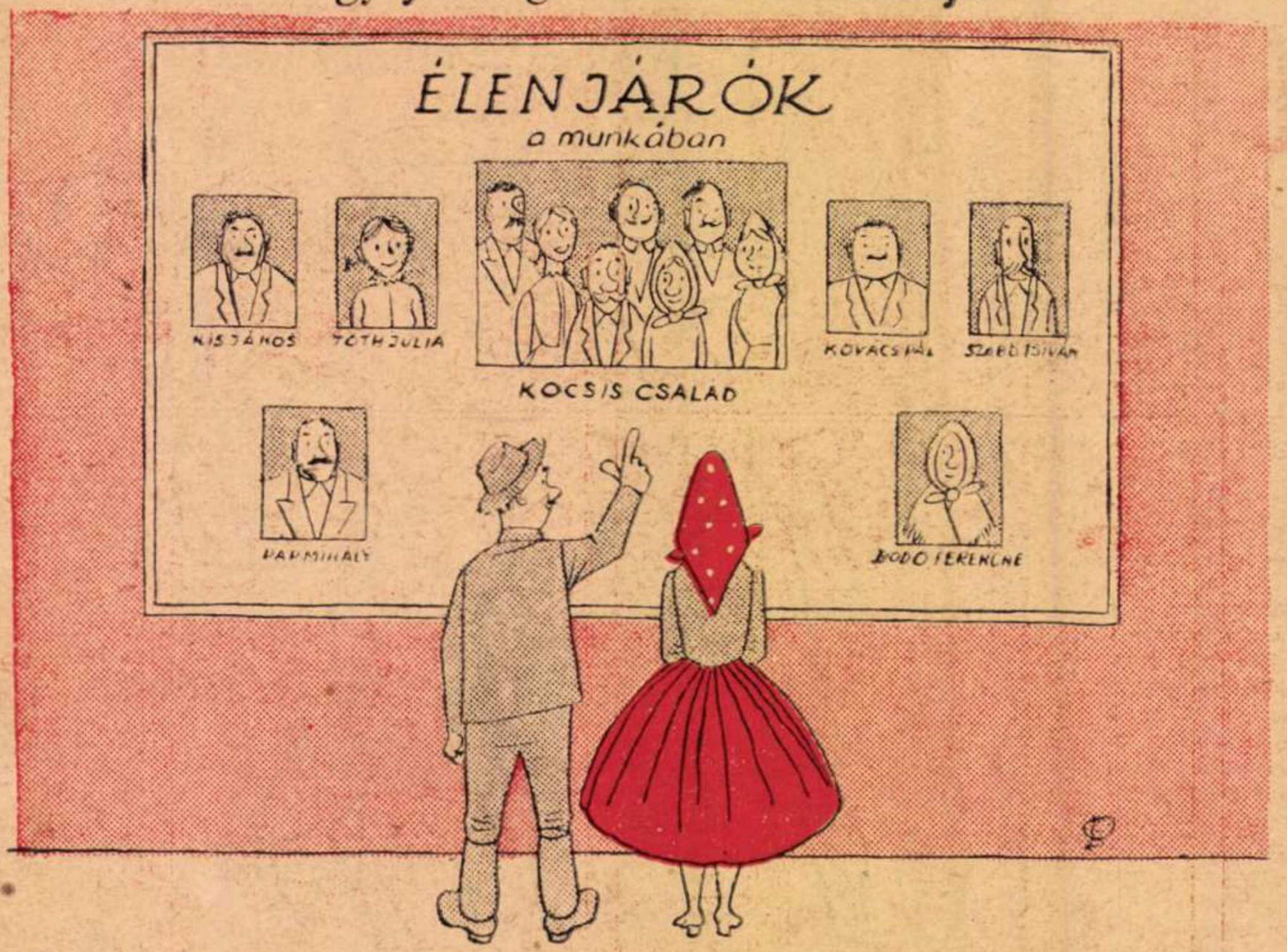

Uncle Sam: Már megint kizártak bennünket egy olyan helyről, ahol semmi keresnivalónk nincs...

Körkép, ipari tanulókról

Egy jóldolgozó téesz falitáblája

Ahol a családtagokat is bevonták a munkába

Tavaszi bánat

— Hogy ez a Jani ma mennyi barázdát szántott, alig győztem billegetni …

A helyiipari vásár előtt

— Anyukám, annyi pénzem nincs, hogy ezt mind megvegyem!

— Akkor a borotvapengét húzd ki!

Erich Kästner

A gordiuszi csomó

Még a történelemórák idejéből valamennyien ismerjük Nagy Sándort, a makedoniait és a gordiuszi csomó történetét. Amikor a fiatal hódító bevonult Gordion városába és hallott a híres csomóról, melyet addig még senki sem tudott szétbontani, megtekintette ezt a nevezetességet, minden oldalról alaposan megvizsgálta, majd hirtelen elhatározással kirántotta kardját, s egy kardcsapással kettészelte.

Persze Nagy Sándort lelkesen megéljenezték katonái és égig magasztalták az ifjú király bölcsességét és talpraesettségét. Meg kell azonban jegyeznem, hogy Nagy Sándor szerencséjére, az én édesanyám nem volt ennél a huszárvágásnál jelen. Ha anyám akkor mellette áll, minden másképpen történik. Hiszen amikor én kamaszkoromban éppen ilyen szellemesen és talpraesetten a spárgacsomó gondos kibogózása helyett egyszerűen kirántottam kardomat, illetve zsebkésemet, hogy a csomót szétvágjam, az anyai intelmek olyan áradata zúdult rám, hogy a makedon harcosoknak is torkán akadt volna az éljenzés. Jóanyám ugyanis egyáltalán nem rettegett volna a perzsákat, médeket, egyiptomiakat és indusokat leigázó hadvezértől, hanem így korholta volna, szigorú, oktató hangon: Tanuld meg Sanyi, a csomót nem szokás kettévágni! Rendes ember nem csinál ilyet! A spárgára máskor is szükség lehet.

Ha Nagy Sándor nem halt volna meg fiatalon, mint bölcs öreg ember, feltétlen rádöbbent volna egy szép napon, hogy annak a Kästnernének, ott Gordionban tulajdonképpen igaza volt. Nem jó a csomókat kettévágni! És ha már kettévágta azt a csomót, semmi oka sincs rá, hogy büszkélkedjék vele.

Nem furcsa? A történelem nem jegyezte fel annak az embernek a nevét, aki szorgalmat, ügyességet és időt nem kímélve, összehoz egy kibogozhatatlan művészies csomót, viszont aranylapra írta fel annak a nevét, aki a szabályokat félretolva, egy kardcsapással, erőszakkal kettévágta.

Hiába, a történetírók évezredek óta különös szimpátiát éreznek az erőskezű, karddal vagdalózó emberek iránt. Kőtáblákon, papirusztekercseken, pergamenen és vastag könyvek lapjain zengtek dicshimnuszokat azoknak az embereknek hőstetteiről, akik kardcsapással igyekeztek a problémákat megoldani. Sokkal kevésbé érdekelte a történelemírókat, miképpen bogozódott össze: szétfejthetetlen kupaccá a sors fonala és nem igen írtak azokról az idealistákról, akik a sors összekuszált fonalát békés úton akarták kibogozni.

Nem is olyan régen, magunk is tanúi voltunk annak, miképpen vágnak szét karddal egy ilyen csomót. Lenyűgözően érdekes volt! Még most is égnek áll a hajunk, ha maradt egyáltalában ép hajszálunk fejünk búbján és fejünk is a helyén maradt. Napjainkban is, mialatt nemzetközi konferenciákon a világ minden részéből összegyűlt küldöttek százai azon fáradoznak, hogy az újabban összekúszálódott csomókat kibogozzák, a kardvágás-elmélet eszelős hívei még mindig így üvöltenek: „Minek annyit pepecselni?! Karddal nekimenni, ez az egyetlen megoldás!"

Véleményem szerint a helyes megoldás az volna, ha a csomó helyett azokra az emberekre sujtana le a kard, akik a gordiuszi elmélet hívei.

(Fordította: *Gerényi Tibor*)

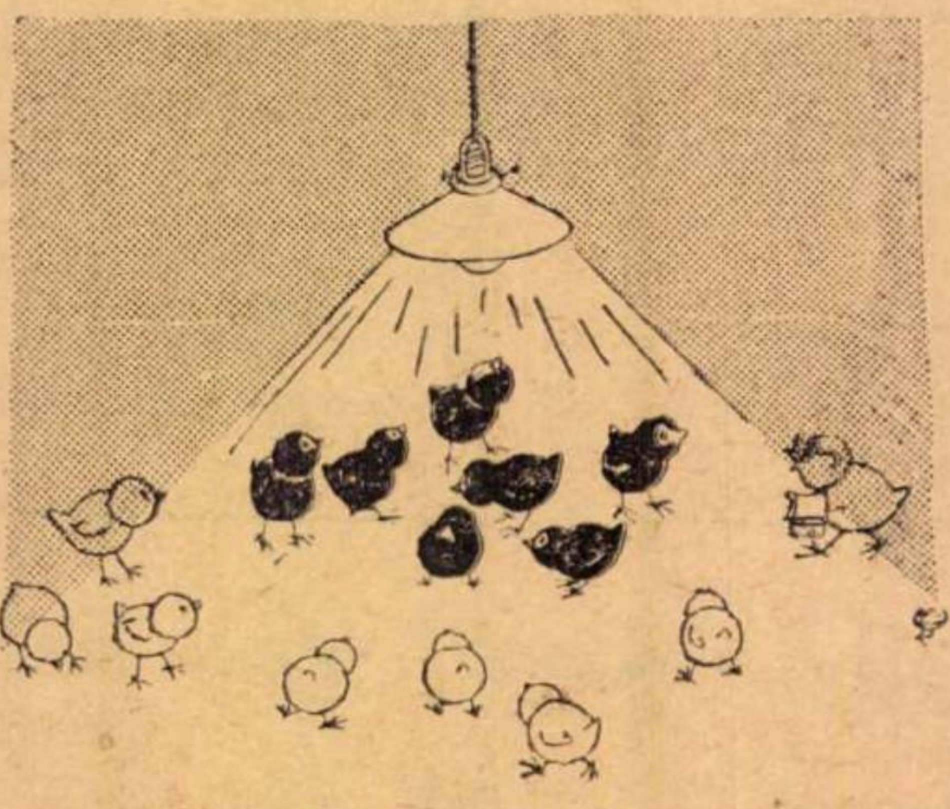
A humor KÖNYVÉBŐL

Descartes René francia filozófus és matematikus egy alkalommal bőséges ebédjét fogyasztotta, amikor meglátogatta őt az elbizakodott és gőgös Duras herceg.

— Hogyan — kérdezte a herceg — a filozófusok is ilyen ízletes ételeket esznek?

— És miért ne? — viszonozta Descartes. — Ön talán azt hiszi, hogy a természet a jó dolgokat csak a tudatlanoknak termeli?

Napoznak a naposcsibék

— Ez kérem a női napozó?

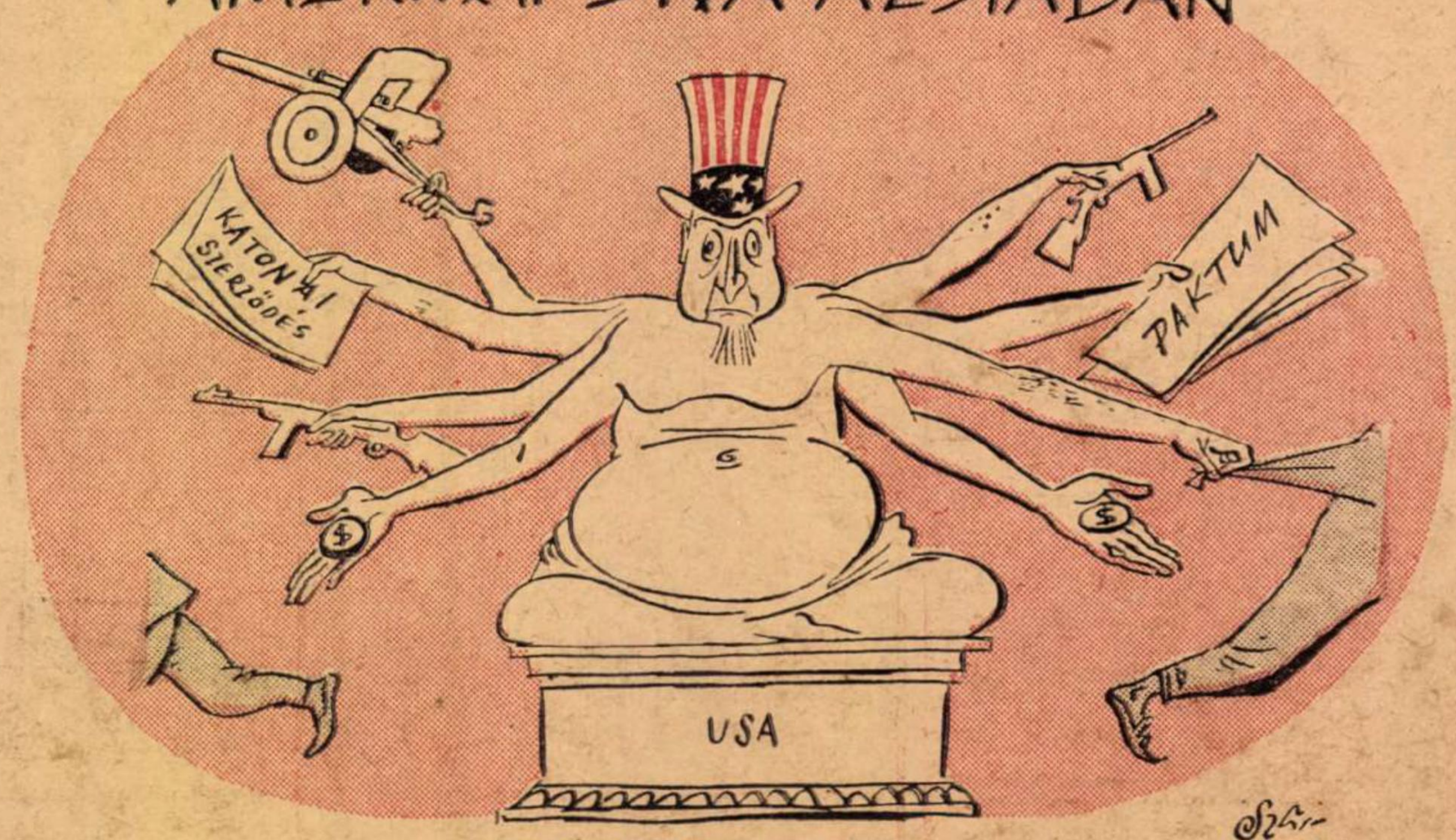
Vajon melyiknél fogja kezdeni?

Egyes traktoristák annál a gazdánál kezdik a munkát, aki figyelmes hozzájuk.

— Úgy látom, a magáé három literrel sürgősebb…

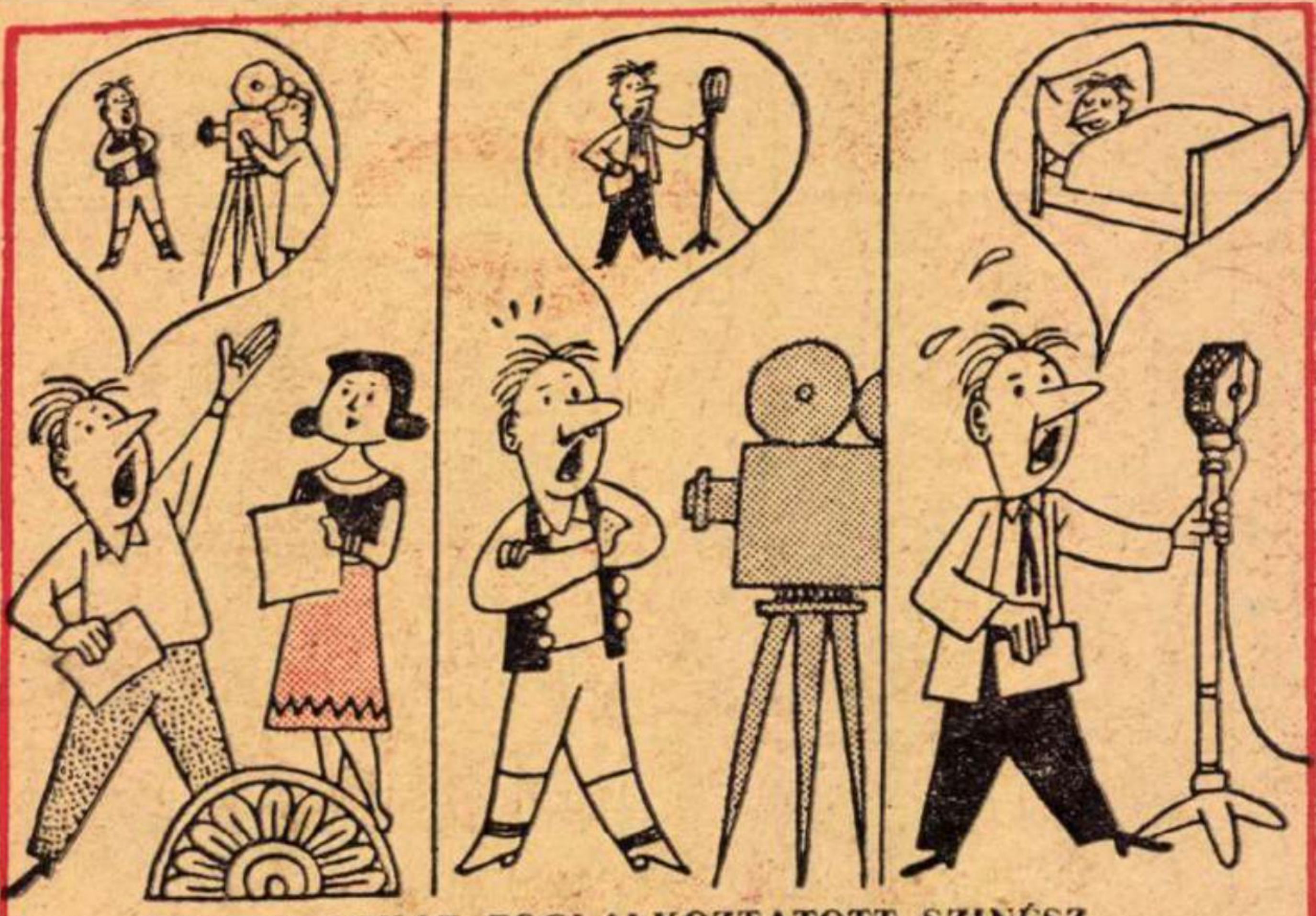
AMERIKAI SÍVA ÁZSIÁBAN

— Szabadságot és függetlenséget nem adhatok, mert mindegyik kezém tele van…

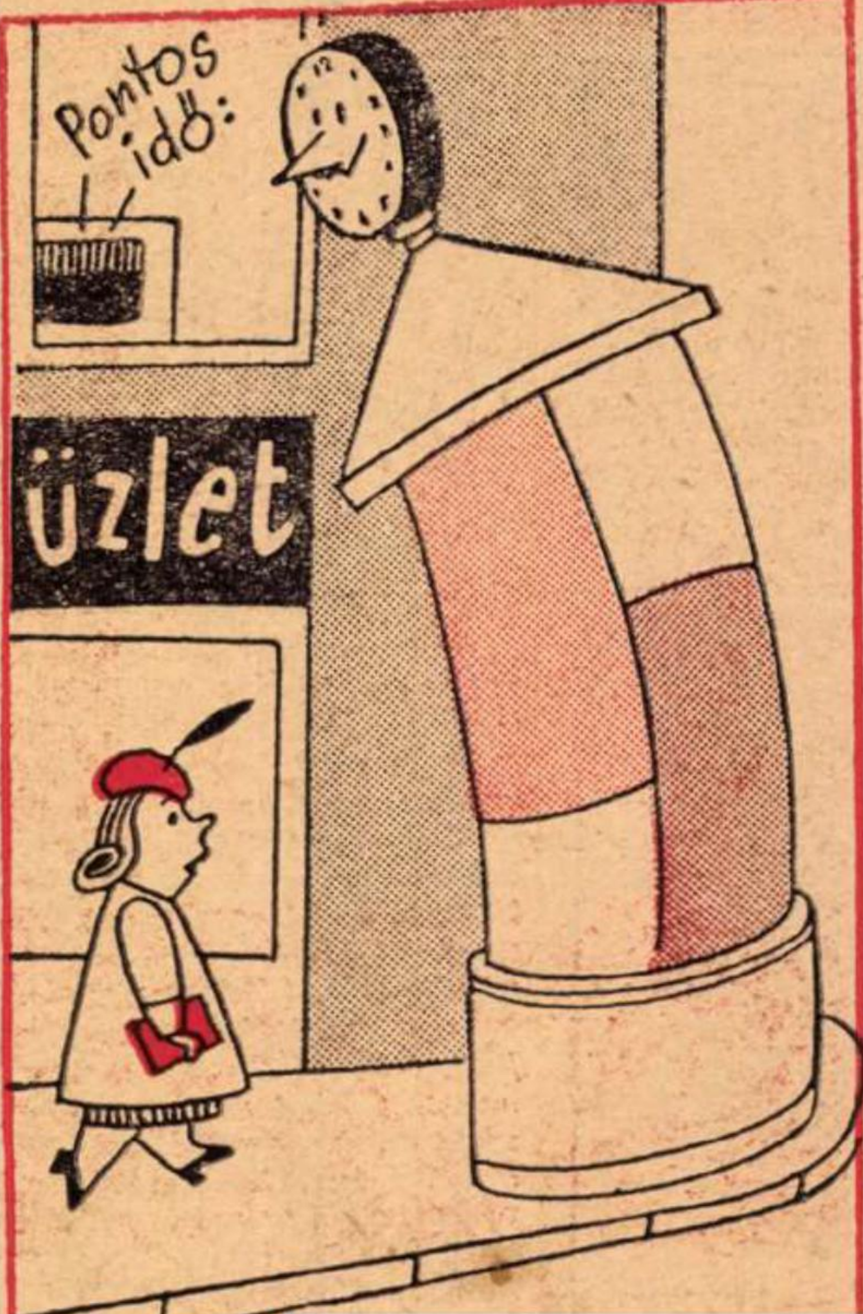
Rajzos Rádió Budapest

A szabad magyar radio születésének tizedik évfordulója alkalmából.

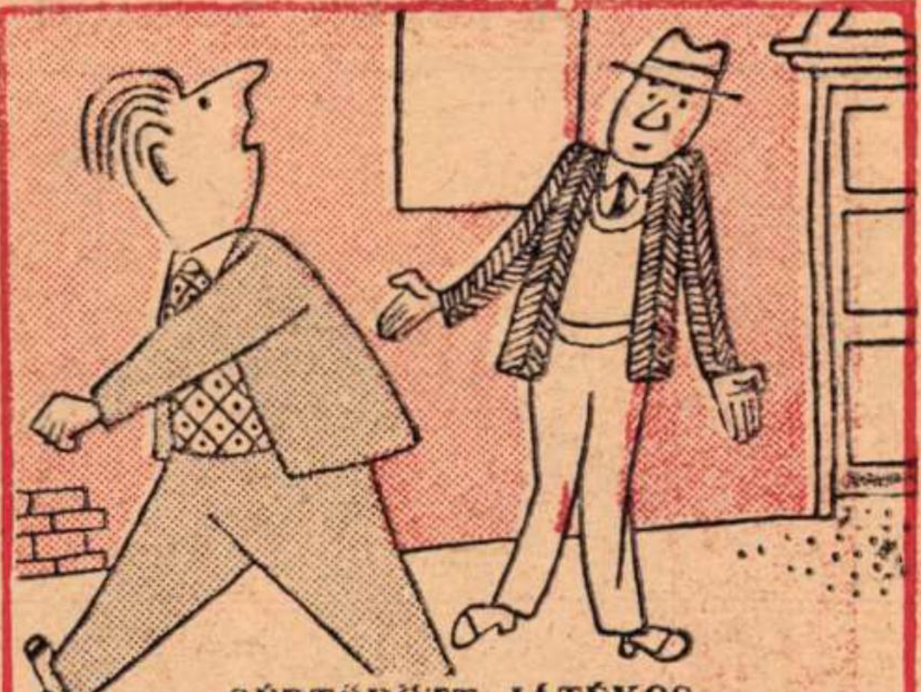
A SOKAT FOGLALKOZTATOTT SZINÉSZ

aki minden fellépésénél már a következő szerepre gondol...

ÉLELMES ÓRA

— Most meghallom, hogy mennyi a pontos idő, legalább megtudom: késsek-e, vagy sietek...

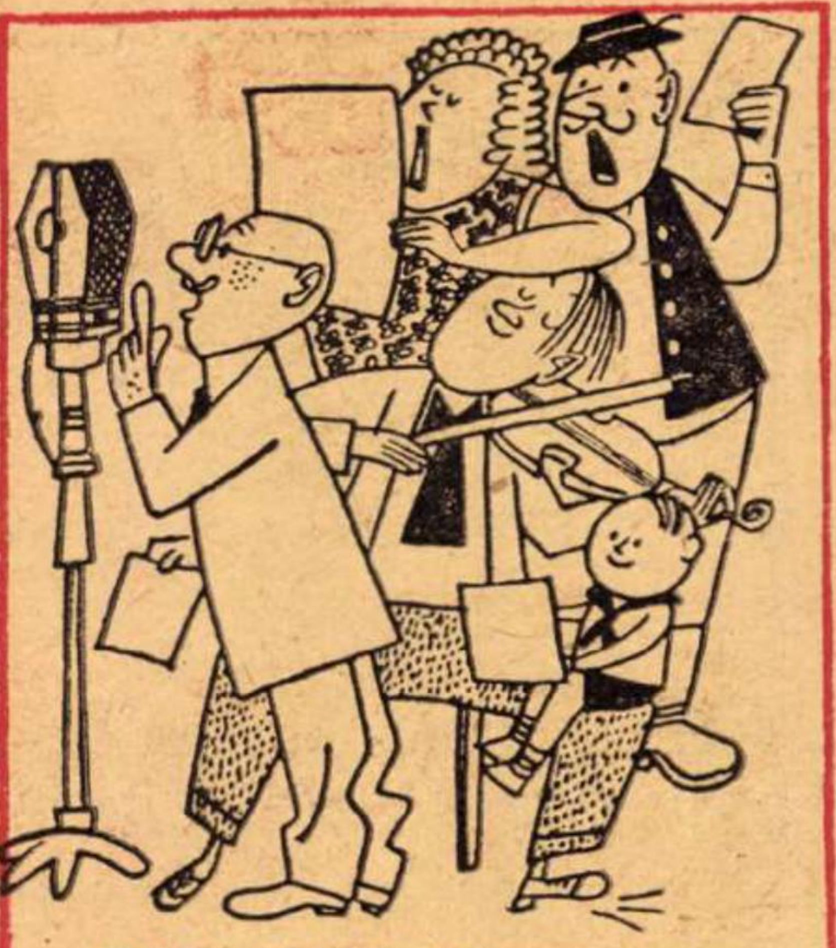
SÉRTŐDÖTT JÁTÉKOS

Sportközvetítő: Miért nem köszönsz vissza?
Futballista: Nem tárgyalok olyan emberrel, aki azt mondta rám vasárnap, hogy: ejnye, ejnye..

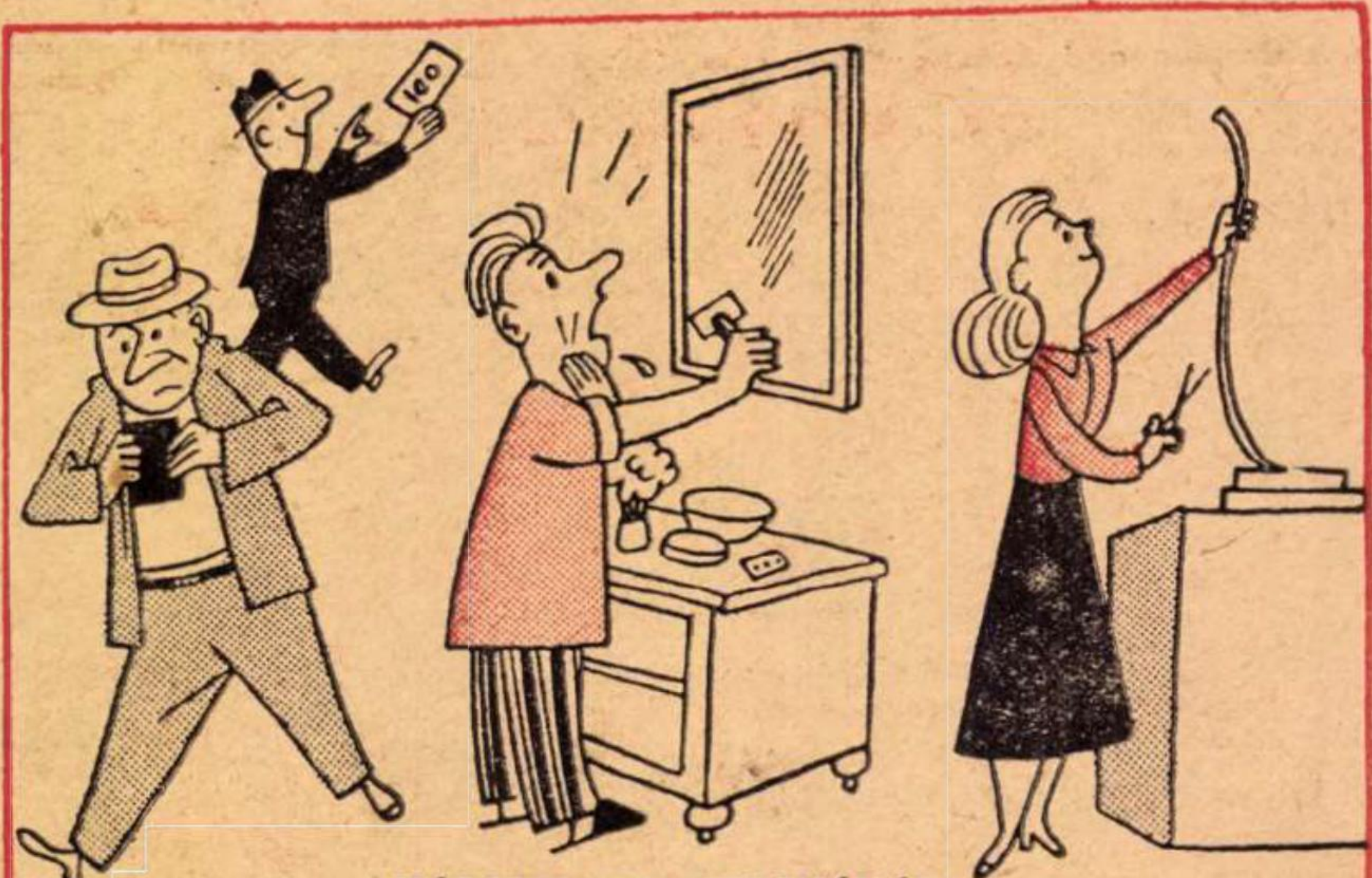
SOK A HÁZASSÁG A RÁDIÓNÁL

Anyakönyvvezető: Úgy gondoltuk, legegyszerűbb, ha nyitunk a stúdióban egy fiókot.

ILYEN LENNE AZ ESTI ADÁS

ha minden hallgató kívánságát teljesítené a Rádió.

HÁROMFAJTA MEGVÁGÁS

Rossz, ha más vágja meg az embert,

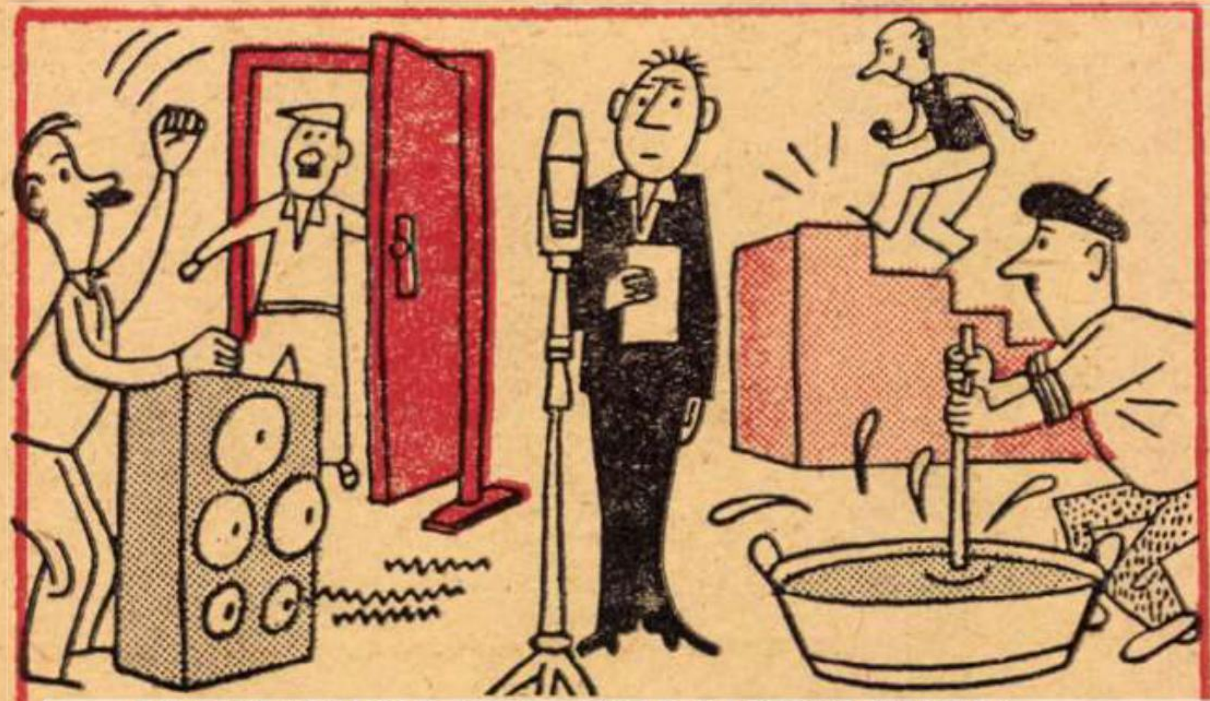
rossz, ha az ember vágja meg magát,

de jó, ha a technikus megvágja a túlhosszú hangfelvételt...

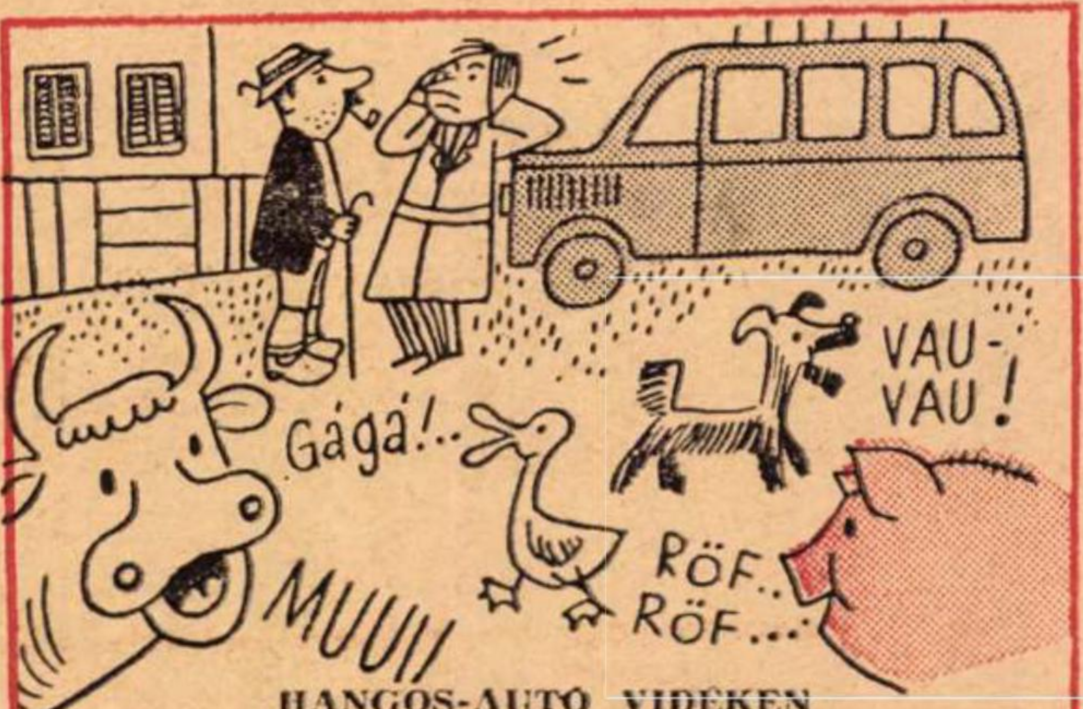
OPERÁCIÓ, NEM IS OLYAN RÉGEN

Orvos: Nővérke, kapcsolja be a tánczenét... Takarékoskodjunk az altatóval!

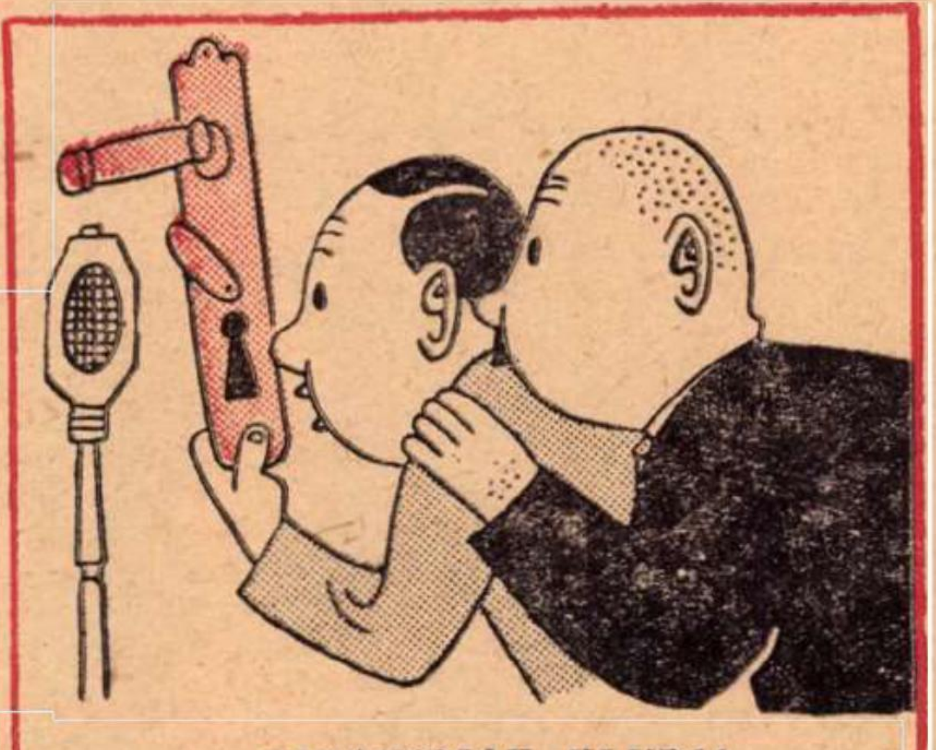
EGY HANGJÁTÉK ÉS A HOZZÁ TARTOZÓ HANGOK

...az ablakon át behallatszott a tenger mormolása... Koppanó léptek közeledtek felfelé a lépcsőn. Hirtelen heves csengetés hallatszott... az ajtó kicsapódott és a szobában tartózkodó férfi elnémult...

HANGOS-AUTÓ VIDÉKEN

— Kapcsolja már ki ezeket az állatokat... Ebben a lármában nem tudok igazi, hamisítatlan falusi hangulatot adni...

KIVÁNCSIAK KLUBJA

...ahogy rajzolónk elképzeli.

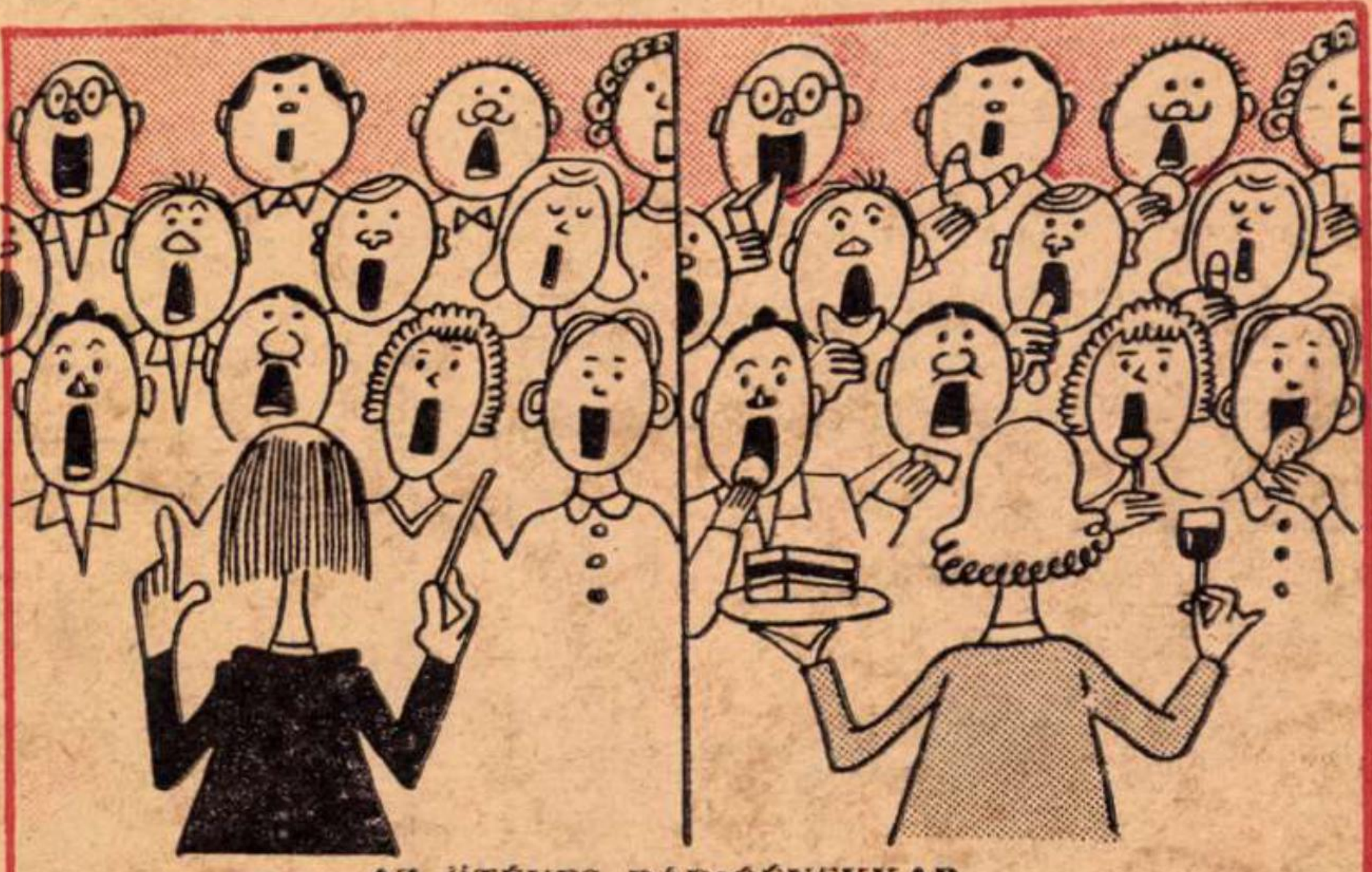
NEHÉZ HOZZÁJUTNI A „MAGYAR RÁDIÓ" UJSÁGHOZ

Javaslatunk: az újságos olvassa fel az érdeklődőknek a műsort és a hallgatók csináljanak jegyzeteket...

SOK AZ ÁLPÁTHOSZ A SZÖVEGMONDÁSNÁL

A Duna... Paksnál... árad... Máshol apad...

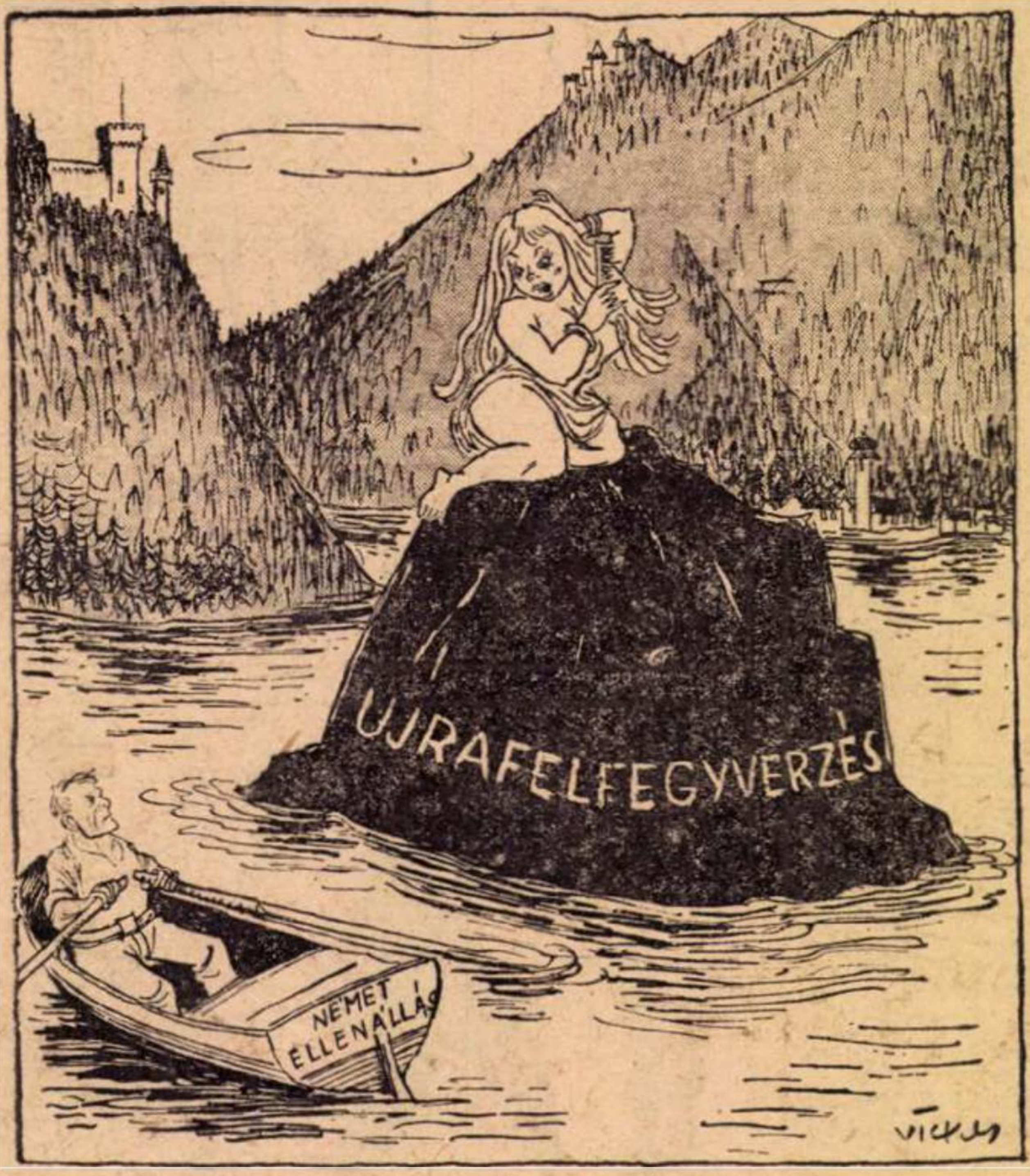

AZ ÖTÉVES RÁDIÓÉNEKKAR

Munkában — büfében

KASSO-VAJDA riportja

A rajnai sziklán

Loreley: Ah, elvesztettem volna a szekszepilemet?

(Vicky rajza a „The New Statesman and Nation"-ból.)

Női dolgok XX

(Vasvári Anna rajza.)

Hőmérő a hajtókán

Gondos leltárt készítettem a nők ruházatán felbukkanó, úgynevezett mütyürkékről, és a következő műtárgyakat fedeztem fel: katicabogár, négylevelű lóhere, gombácska, miniatűr gitár, égő szív, fehér elefánt, röhögő foxikutya, szerencsepatkó, zöldhátú papagáj, káró ász, teniszütő, Hófehérke és a hét törpe — hogy csupán a legismertebbeket említsem. Azt hittem, már nem érhet ezen a téren meglepetés. Tegnap aztán találkoztam egy ifjú nővel, aki sárgára festett hőmérőt viselt, nem a hóna alatt, ahol az ilyesmit hordani szokták, hanem kosztümkabátja hajtókáján. Csodálkozásom fokozódott, amikor azt is megállapítottam, hogy a hőmérő negyven fokot mutat árnyékban.

Ismeretes, hogy ha egy nő valami badarságot rak a ruhájára, azt habozás nélkül utánozzák a többiek. Igy aztán természetesnek találtam, hogy a tavaszi kosztümök hajtókáin egyre-másra fedeztem fel hőmérőket. (Nyilván nem patikában vásárolták, mert ott csak ritkán lehet hőmérőt kapni.)

A hőmérő-láznak egyik sajátságos tünete, hogy alig látunk két egyforma hőmérsékletet mutató hőmérőt. Akadnak termométerek is, amelyek száz fokon felüli lángolást mutatnak, de találkozunk dermesztő, négy fokot mutató mütyürkével is.

Múlt héten kulminált a hőmérő-láz. Ez az esemény egybeesett egyik kedves hozzátartozóm születésnapjával. Gondoltam, összekötöm a hasznost az olcsóval, és egy hőmérő-mütyürrel leptem meg. Öröme mélyen alatta maradt várakozásomnak.

— Nem tetszik? — kérdeztem aggodalmasan.

Majd hozzátettem:

— Pompásan mutat a kosztümkabáton ez a kis hőmérő!

Lesújtó pillantással válaszolt:

— Hőmérő? Avult mütyür! Inkább leptél volna meg egy sztetoszkóppal...

(stella)

Újból csatasorban

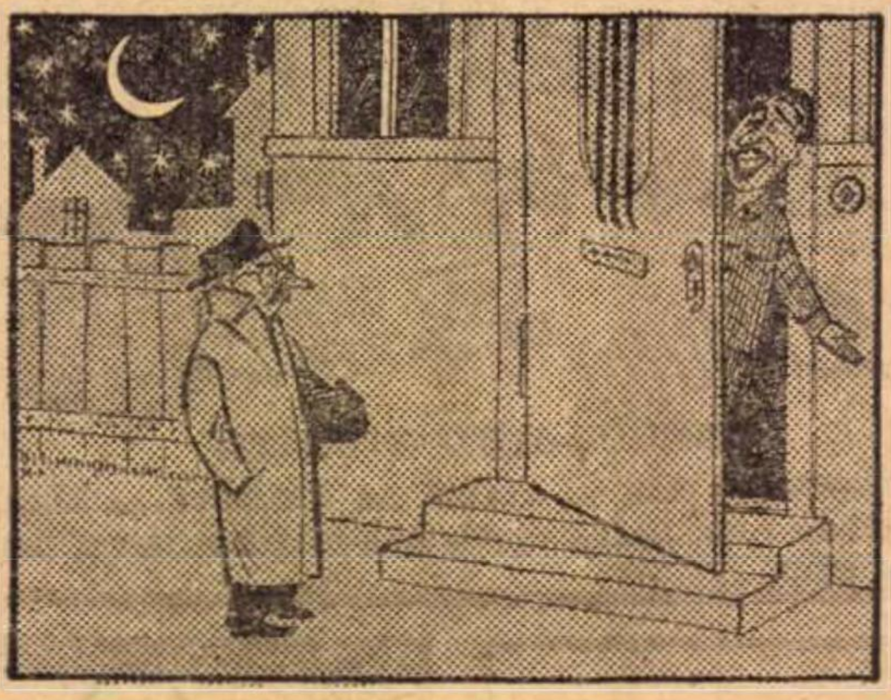
Pajkos rajzok, komoly orvosokról

SZAKMAI VITA

— Üdvözlöm az itt megjelent szívspecialista kartársakat...

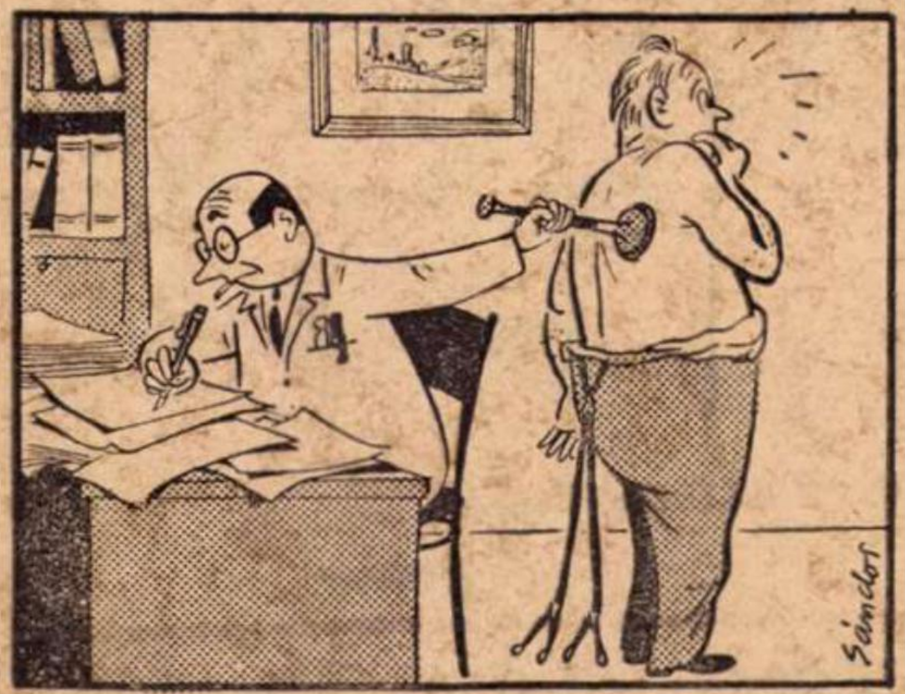
SÜRGŐS ESET

— Köszönjük, doktor úr, már nem aktuális... A feleségemnek elmúlt a fejfájása...

RAVASZ ORVOS

Az orvosok leplezik a beteg előtt, hogy még mindig nekik kell a rengeteg adminisztrációs munkát elvégezni.

Beteg: Súlyos lehetek... nagyon soká vizsgál...

RAJZOLÓNK ÍGY KÉPZELI

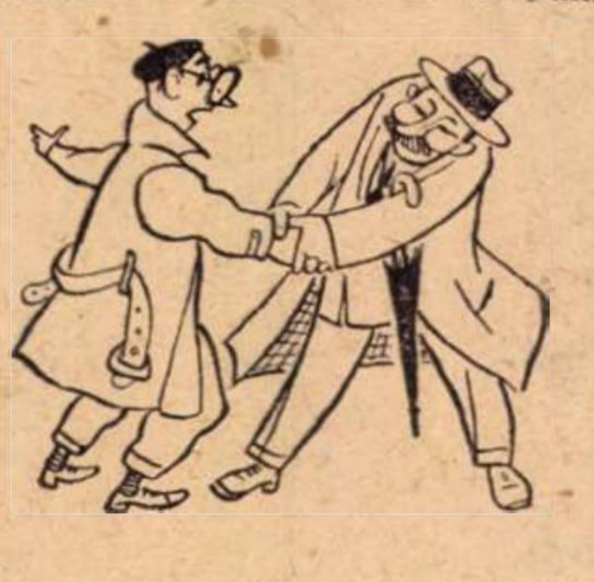
„...A vidéki orvosok közlekedésének megoldása egyelőre átmeneti jellegű..."

(Egy nyilatkozatból.)

Egy jó ebéd

Gazsi bátyám viharos lelkesedéssel üdvözölt a Rákóczi úton. Belémkarolt és cipelt magával. Biztosra vettem, hogy akar valamit — mert Gazsi bátyám

nem az az ember, aki csak úgy önzetlenül belékaroljon valakibe — de aztán kiderült, hogy kedvtelésből, mintegy társadalmi munkában sétál velem a szeszélyes áprilisi verőfényben. Egy étterem előtt Gazsi bátyám megtorpant.

— Ide betérünk ebédelni — mondotta ellentmondást nem tűrő hangon. — Ez egy jó kis vendéglő!

Felhorkantam.

— Jó?! A leggyengébb Pesten! Itt rossz az étel, rossz az ital, rossz a kiszolgálás.

— De nem, ha velem vagy! — csattant fel Gazsi bátyám.

Becipelt, helyet foglaltunk egy sarokasztalnál. Ebédpartnerem rámkacsintott: figyeld a nagy mutatványt. Aztán elolvasta az étlap alján és gondosan megtanulta Várgonyi Géza üzletvezető nevét, majd az arra cikázó pincérrel odakérette.

— Valahol már találkoztunk — üdvözölte barátságosan, aztán az üzletvezető felől érdeklődött. Beszédébe ügyesen belekevert egy csomó Gézát. Gézuskám, Gézuci, Gézike — így nevezte új ismerősünket, aki minden egyes becézett név után összerázkódott, de utána erőt véve magán, ismét kifürkészhetetlen arcú üzletvezető lett.

Lámcsak — gondoltam magamban — ennél az embernél megbukik Gazsi bátyám nyájas modora. Ezt nem téveszti meg saját keresztnevének mézesmadzaga. Megfigyelésem szerint egyre ridegebb lett, majd felállt és azt mondta: „Majd magam intézkedem a konyhában az ebédről."

Gazsi hozzámfordult.

— Tudod, nem mintha különös jelentősége volna a dolognak, de tény az, hogy a múltkor egy üzletvezetővel ültem együtt, tegeztem és keresztnevén szólítottam — és az eredmény: a borjúpörköltbe a szokásos mócsingos húsok helyett egész szeleteket adtak.

Nemsokára hozták is az ebédet. Nekem lett igazam. Az üzletvezető karakán ember lehetett, nem szédült meg a hízelkedéstől. Vízben kifőtt répalevest kaptunk, utána kővédermedt marhaszegyet és végül egy darab meglehetősen száraz tiroli rétest.

— Nem értem — csóválta a fejét Gazsi és odahívta a pincért. — Mondja csak, én nem Várgonyi Gézával, az üzletvezetővel beszélgettem az előbb?

— Nem kérem — válaszolta a pincér. — Várgonyi kartársat áthelyezték, az utódjával tetszett beszélni, hogy úgy mondjam, az ellenlábasával, Sztopcsák Kázmérral...

— Hát ez nem sikerült — szögezte le megsemmisülten Gazsi bácsi —, de képzeld el, öcsém, milyen jó ebédet kaptunk volna, ha ennek a Sztopcsáknak legalább a vezetéknevét eltalálom...

Tardos Péter

Kulturfront

TALÁLKOZÁS EGY KÖLTŐVEL

1

Az irodalmi szerkesztő hős volt, mint minden neuraszténiás. Szótlanul tűrte, hogy a hasfalába egymásután szúrják bele az injekciós tűket. Sőt, amikor az alorvos megkérdezte, hogy nem fáj-e, mosolyt erőltetve magára így felelt:

— Nem tudom kérem, nem értek én az ilyen orvosi dolgokhoz.

Nagyon elégedett volt önmagával és szentül meg volt győződve arról, hogy a világtörténelem legnagyobb héroszai sem viselkedtek volna ilyen bátran a műtőasztalon. Félszemmel jobbra-balra tekintgetett, s a műtőasztal mellett állók arcáról őszinte csodálatot olvasott le. Amikor a novocain hatása teljes mértékben kifejlődött, hasa tökéletesen elidegenedett tőle, s az alorvos tevékenysége úgy hatott rá, mintha egy távoli völgyben mélyszántást végeznének. S akkor az alorvos váratlanul, minden bevezetés nélkül a következőket mondta:

— Nem tudom, tetszik-e tudni, hogy én is szoktam verseket írni.

Az irodalmi szerkesztőnek érzéstelenül is megvonaglott a rekeszizma. Erre lidérces álmaiban sem számított. Azt hitte, hogy a Kása úti tűzeset óta, amikor a tűzoltó a létrán odasúgta neki, hogy van egy történelmi regénye, többé nem érheti meglepetés. Pedig az utóbbi évek során már rémlátások kínozták, nem mert sötétben hazamenni, mert az volt az érzése, hogy minden kapualjban egy költő leselkedik rá. Még az elmúlt évben történt, hogy betörő járt náluk. Amikor kiderült, hogy a betörő csak pénzt vitt el, verset nem hozott, az irodalmi szerkesztő fellélegzett.

S éppen most érte a legváratlanabb orvtámadás, amikor védtelenül, nyitott hassal fekszik, a költő éles kése alatt. Soha még költővel szemben ilyen hátrányos helyzetben nem volt.

— Hm... igen? — mondta tompán és igyekezett erőt venni magán.

— Bizony ám! — válaszolt az alorvos büszkén. — És nem is akármilyeneket! Nem fogja elhinni, de akinek megmutattam, mind azt mondta, hogy vétek, vétek ezeket nem újságba tenni, nem kell ilyen szerénynek lenni. Csipeszt!

Mosolygott a szerkesztő megriadt tekintetén.

— Nem szabad a kötelességről sem megfeledkezni, bizony, bizony, a terhes, szürke kötelességről. Pedig nem jó dolog ám, amikor az ember nem azt csinálja, amihez kedve van. Az embernek csak vágni, vágni kell, és közben szárnyalni szeretne. Én tudom, hogy a költészet az igazi. A beteg halandó, a vers halhatatlan. A múlt héten írtam például egy elbeszélő költeményt Mata Hariról... Ha volna egy kis ideje, elmondhatnám néhány részletét...

A szerkesztő ebben a pillanatban elvesztette eszméletét.

2.

Hónapokkal később az alorvos meglátogatta a szerkesztőt. Az mosolyogva fogadta, szíve megtelt a bosszú melegével. Régóta várt erre a pillanatra. Amikor már lábbadozott a műtét után, átvette az alorvos versét azzal, hogy majd nyugodtan, egészségesen elolvassa, sőt másokkal is elolvastatja, s a szerkesztőségben elbeszélgetnek róla.

— Már régóta készülök feljönni — mentegetődzött az alorvos — de sajnos, nem jutottam hozzá. Hja, a munka! Nos, el tetszett olvasni?

— Igen — válaszolt a szerkesztő és utána hosszú szünetet tartott. Ismerte ennek a szünetnek megsemmisítő hatását.

— És hát... hogy tetszett? — kérdezte az alorvos elhaló önbizalommal.

A szerkesztő sóhajtott.

— Önt sokkal jobban tisztelem annál, hogysem áltatnám. Ön nem az az ember. Gyenge emberek nem bírják el az igazságot. Ön azonban egy szálfa.

— Ennyire rossz? — kérdezte az alorvos kétségbeesetten.

— Ennyire.

— És... nem lehetne rajta segíteni?

A szerkesztő részvétteljes lassúsággal rázta a fejét.

— Menthetetlen.

Az alorvos sokáig hallgatott, aztán nehéz mozdulattal felkelt.

— Hát akkor...

A szerkesztőt hirtelen részvét fogta el. Alapjában véve nem volt rossz ember, a sok elejtett költő nem keményítette meg teljesen a szívét. Elhatározta, hogy megvígasztalja az alorvost.

— Ne csüggedjen, igazán nincs oka rá. Istenem, a vers rossz, de azért ön egyike a legkiválóbb, legcsodálatosabb kezű sebészeknek az egész országban.

Az alorvos arcán új vonás jelent meg: az elkeseredettséget sértődöttség váltotta fel. Ami nem csoda, mert egyetlen költő sem szereti, ha tapintatlanul a szemébe vágják, hogy kiváló sebész.

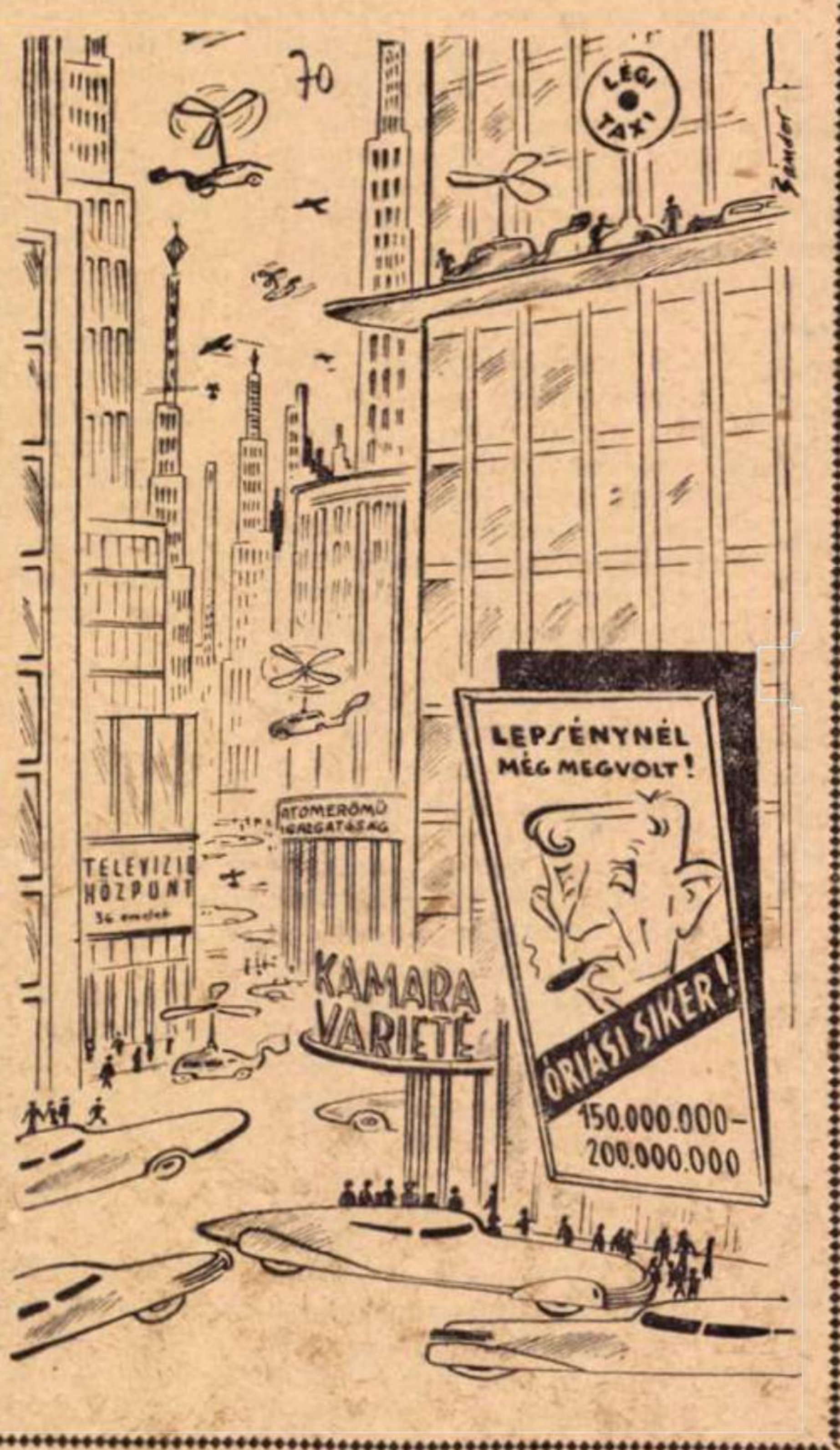
Feleki László

Interjú a filmgyárban

— Melyik filmben játszanak legközelebb főszerepet?
— A soronkövetkező tizenötben...

Budapest, XXI. század...

Művészbál

Farsang volt akkor, s én ifjú titán,
Amikor eljölt éltem álma,
És mindenféle céh-muri után
Eljutottam a művészbálba.

Cipőm, igaz, egy kicsit lyukas volt,
Kölcsönfrakkomon nem lógott érem,
Pénzem se sok. Beszöktem hát csak úgy,
Antré nélkül, a szuterénen.

De a szent múzsák körül nyüzsögni
Láttam tipródó, tarka népet;
És ha sikerült felkérnem egyet,
Kinevetett, vagy rám se nézett.

És hölgyválaszkor hiába lestem
Felémsuhogni drága selymet...
Mért is nem inkább tüzkőt árulok
A sarkon, mint itt petrezselymet?!

Elekes Attila

Nehéz és könnyű olvasmány

Zsuzsanna és a vének

(A Képzőművészeti Szövetség „zártkörű aktkiállítást" rendezett. A meghivottaknak fel kell mutatniok szövetségi tagkönyvüket.)

Zsuzsanna: Kérem a meghívót és a szövetségi igazolványt, akkor megnézhetnek...

A kultúrfront kiskátéja

Súgólyuk: Nem igaz, hogy minden áldás felülről jön. Néha alulról is.

Balett: Furcsa műfaj: opera ének nélkül, dráma szöveg nélkül, tánc minden meleg alsóruha nélkül.

Dizőz: Elszánt hölgy, aki hajlandó huzamosabb ideig a háromlábú zongorát a negyedik sarkán megtámasztani.

Bordal: 41 Celsius fokos költői hév és 16 maligánfokos szőlészeti melléktermék gyújtóhatású vegyülete.

Kritikus: Ha az író a lélek mérnöke, akkor a kritikus az író meósa.

Töltőtoll: Néha vidáman siklik — aztán megáll, percen és köpködni kezd. Ő az első számú kritikus.

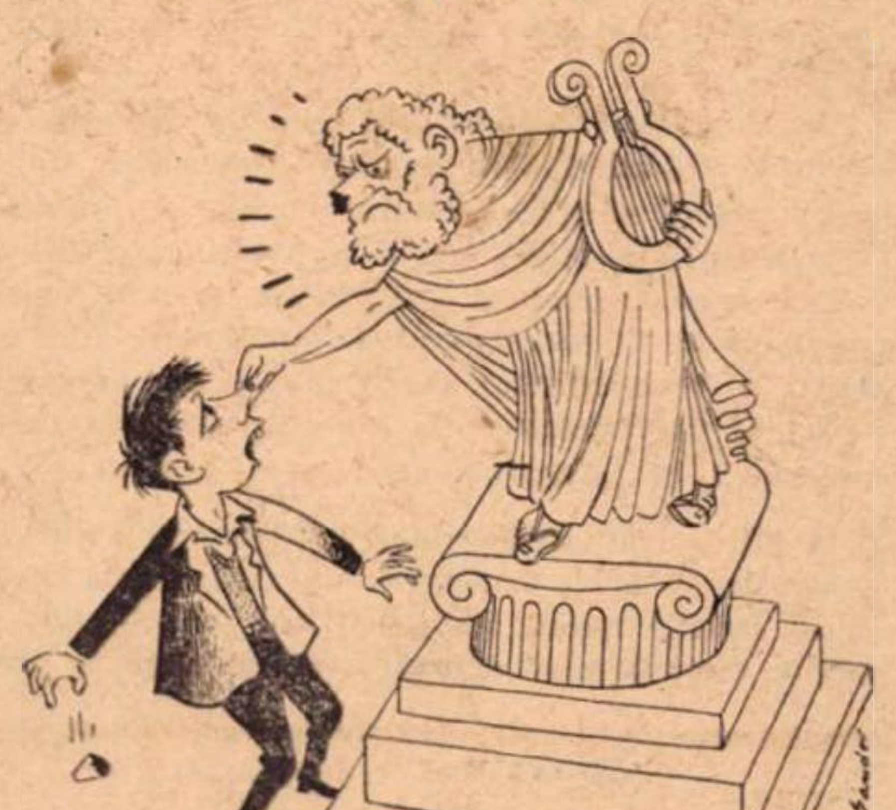
Muzsa: Kiszámíthatatlan nőszemély. Vagy késik a randevun, vagy eljön és egy homlokcsókkal próbálja elintézni az embert.

Giccs: Lekozmált művészeti készétel, másodszor felmelegítve.

(B — ő)

MEGÉRDEMELTE VOLNA!

(Az egyik köztéren lévő márványszobor orrát letörte valaki.)

— Na megállj, most fizetsz, nyomorult!

1 KIRÁLY — 1 ALATTVALÓ

és egyéb adminisztratív túlzások

Az Állami Ellenőrző Központ folyamatos vizsgálata a túlzott adminisztráció sok jelenségét fedezte fel a Földművelésügyi Minisztérium egyes szerveinél.

A minisztérium alá tartozó Állattenyésztési Főigazgatóságnál azt állapították meg, hogy az osztályvezetők száma nincs arányban az előadói munkakörben dolgozók számával. A lótenyésztési osztályon például egy vezető és két előadó van. A szarvasmarhatenyésztési osztály szervezeti beosztása: 1 vezető, 1 előadó. Sertéstenyésztés: 1. osztályvezető, 1 előadó. Juhtenyésztés: 1 osztályvezető, 1 előadó. Kisállattenyésztés: 1 vezető, 1 előadó. Halászat és vadászat: 2 vezető, 2 előadó.

Erről a szervezeti beosztásról akaratlanul is az a mesebeli ország jut az ember eszébe, amelynek egy királya és egy alattvalója van

Széleskörű revíziós vizsgálatot tartott az ÁEK a Hajdú-Bihar Megyei Gépállomási igazgatóság területén is. Itt megállapították, hogy az adatszolgáltatás csökkentésével kapcsolatos rendelkezéseket nem tartják be. A mélyszántással összefüggő szokásos ötnapos jelentés mellett azt követelték a gépállomástól, hogy hetenként kétszer külön is jelentsék az erőgépek számát és a mélyszántás mennyiségét. Tekintettel arra, hogy az ötnapos jelentésben is ugyanezek az adatok szerepelnek, a heti kétszeri külön jelentés teljesen felesleges volt — állapította meg az ellenőrzés.

A túlzott nyilvántartás csúcsteljesítményét Hajdúsámsonban fedezte fel az ÁEK. Itt az egyforma egységáru, filléres értékű alkatrészekről túlzott részletességgel vezettek nyilvántartási kartotékokat. Igy például a csavarokról 24, a szegekről 7, az alátétekről 16, az állító-csavarokról 13 kartont vezettek. Az egyes típusok között filléres eltérések vannak és legtöbbjének száz darabonként mindössze 8—12 forint az értéke. Ha a kartonoknak csak tizedrészét használják fel, rengeteg időt, papirt és munkaerőt takaríthattak volna meg.

Ugyancsak a Hajdú-Bihar Megyei Gépállomás igazgatóságánál egy másik alkalommal tartott vizsgálat során megállapították, hogy az igazgatóság főkönyvelője 1954. szeptember 2-án a megye gépállomásait utasította: küldjék el a dolgozók személyi adatait. Elküldték... November 24-én ismét utasítás érkezett a főkönyvelőtől. Ismét személyi adatokat kért ugyanazokról, akikről két hónappal előbb már megkapta a jelentést. Teljesen feleslegesen terhelte meg a gépállomások dolgozóit az újabb adatszolgáltatás munkájával.

Általában a Hajdú-Bihar Megyei Gépállomás igazgatósága nem győzi kielégíteni saját adatgyűjtő szenvedélyét. Ezt a Központi Statisztikai Hivatal egyik revizora is megállapította, amikor Debrecenben járt és megtudta, hogy az igazgatóság az év végén az 1955. évi terv adatait kérte a gépállomásoktól. Az adatszolgáltatáshoz nyomtatványokat is küldtek. A KSH ellenőre letiltotta az adatkérést, mert látta, hogy a kért adatok már régen ott vannak az igazgatóság különböző osztályain. Erre az igazgatóság — amely nem tudta, hogy mi van az osztályain — két nappal az első rendelkezés után közölte a gépállomásokkal, hogy nem kell a nyomtatványokat kitölteni. Persze, akkorára — kétnapi lázas munka után — már mindenütt készen voltak a felesleges adatszolgáltatással.

Az ÁEK revizorai az FM más területén is sok hiábavaló adminisz[illegible]ív munka nyomaira bukkantak. Igy például megállapították, hogy a minisztérium egyik belső részlege külön nyilvántartást vezet azokról a versenylovakról, amelyeket az FM vállalata is nyilvántart és amelyekről az állandóan jelentést küld. Igaz, a versenylovak értékesek... De értékes az a sok idő és munkaerő is, amelyet tékozló módon fecsérelnek el teljesen szükségtelen célokra.

A Minisztertanács rendeletet adott ki a túlzott adatszolgáltatás és a felesleges adminisztráció csökkentésére. Helyes lenne, ha az állami és vállalati szervek ezt a rendelkezést maradéktalanul meg is tartanák...

„Pedig nem is gombostű"

Ez volt a címe annak a levélnek, amelyet Bodnár György, a Telefongyár főmérnöke a Ludas Matyi ez év március 17-i számában írt egy elvesztett 200 tonnás műanyagprésgépről.

Magáról a gépről csak ennyit: CK—95-ös, 200 tonnás műanyagprésnek hívják, születési helye a Borsodvidéki Gépgyár. Különösebb ismertetőjele nincs. A jól sikerült gépet, mint megrendelt árut, 1953 december derekán az Épületanyagfuvarozó Vállalat autójára rakták és

útnak indították Budapest felé, hogy munkahelyét a Telefongyárban mielőbb elfoglalja. Eme tiszteletreméltó szándékát azonban a gép tizenhat hosszú hónap lepergése alatt nem tudta megvalósítani. Ezzel szemben sikerült úgy eltűnnie, még 1953 decemberében (!), hogy nekem is majdnem két hetembe került, míg ez év áprilisában megtaláltam. Akár hiszik, akár nem, a rozsdamarta gép megkerült és megtekinthető az 1. számú Földmunkát Gépesítő Vállalat javítóműhelyének Illatos úti udvarán.

*

A telefongyáriak 1953 végén várták az igért gépet, de az nem jött meg sem határidőre, sem határidő után. No, ha nem jött — gondolták —, majd reklamálnak. És reklamáltak. Megindult az interurbánok sorozata Budapest és Miskolc között. Ezek az interurbánok azonban nem vezettek eredményre. De erről sem a telefon, sem a Telefongyár nem tehetett. Később, a változatosság kedvéért, áttértek a levelezésre, de az sem használt. Közben persze a Borsodvidéki Gépgyárban sem aludtak. De nem ám! Visszatelefonáltak és visszaleveleztek. Hogy, hogy nem, a csökönyös masina még ettől sem került elő.

No, nem baj — gondolták a Borsodvidéki Gépgyár okosai — van még fegyelmi a világon: fegyelmezzünk! Elkezdődtek a fegyelmi tárgyalások és folytatódnak talán még ma is. Hoztak egy csomó határozatot, elmozdították helyéről egynéhány embert, gyártottak egy sereg aktát, azután — elpihentek. De nem úgy a telefongyáriak. Ők ugyanis mindenáron meg akarták szerezni a gépet, annál is inkább, mert a nyolcvanháromezerötszáz forintos vételárat a Borsodvidéki Gépgyárnak kifizették. Mozgósítottak minden mozgósítható fórumot, ami csak eszükbe jutott. Feljelentést tettek ismeretlen tettesek ellen a miskolci városi ügyészségen. Értesítették az ÁEK-t, a Budapesti Városi Döntő Bizottságot, a Kohó- és Gépipari Minisztériumot stb.. Hogy ez a hatalmas apparátus miért nem tudta hosszú hónapok alatt felkutatni az eltűnt gépet, annak csak az a jóságos bürokrácia a megmondhatója: amely a magasságos íróasztalok mellett székel.

A rozsdamarta gép ma már megvan. Ludas Matyi becsületszavára állítom, hogy azért került meg, mert akármennyire hihetetlen is, megkerestem. Abból a bölcs antibürokráteszi mondásból indultam ugyanis ki, amely azt mondja, hogy „sok bába között elvész a gyerek". Ennek a gépnek pedig sok bábája volt és nekem a sok bába közül csak azt kellett megtalálnom, aki a gépet utoljára dajkálta. Igy jutottam el az Épületanyagfuvarozó Vállalathoz, ahol az előkerített szállítólevél birtokában már minden ment magától, mint a karikacsapás...

És nyilván ment volna magától minden akkor is, persze valamivel hamarább, ha az illetékesek lelkiismeretesen kutattak volna az elveszett prés

után. De talán még most sem volna késő megállapítani — legalább is a tanulság okából —, hogy miképpen került a gép az 1. számú Földmunkát Gépesítő Vállalat Illatos úti telepének udvarára, ahol tizenhat hónapon keresztül, szabad ég alatt, az időjárás viszontagságainak kitéve, a rozsda martaléka volt. **Bernáth Ede**

Segíts, KIK!

A VIII. kerület Üllői út 18. félemelet 6. szám alatti lakásban lakom. A ház kéménye rossz és a füst a fürdőszobám kályháján keresztül távozik: állandóan füstfelhők között élek.

A fűtési zavarok miatt egy ízben annyira megbetegedtem, hogy két hónapig izületi- és ideggyulladás miatt kórházban kezeltek. Lábadozásom idején minden nap a Gellértbe jártam fürödni, mert odahaza nem tisztálkodhattam. De ez még semmi. Ha én nem is fűtök, de a szomszéd fűt, az ő kályhájának füstje beömlik hozzám. Amikor hazajövök a munkámból, lakásomban szinte vágni lehet a füstöt: mindent belep a korom, éjjel pedig mérgezett levegőt szívok.

Ősz óta járok az illetékes KIK nyakára — de hiába. Szakemberek ellátogattak, bölcsen megállapították, hogy új kémény szükséges (ezt én is tudtam!) de intézkedés nem történt.

Dr. Galbavy Jozefa,
M. Tud. Akadémia
könyvtároszt. vez.

Jól őrzött kapu

(Sok gépállomáson nincs kerítés.)

— Hová, kartársam, honnan, kitől, miért? Nem haragszik, de ébernek kell lenni...

Holdfénynél írt panasz

Három hónappal ezelőtt leszerelték a villanyórámat, amelynek semmi baja nem volt és egy rossz villanymérőt tettek a helyére. Az új óra árammérőkereke éjjel-nappal rendületlenül forog, akár fogyasztom az áramot, akár nem. A villanyszámlám azóta a háromszorosára emelkedett.

Jelentettem a helyzetet a pénzbeszedőnek, aki azt válaszolta, hogy nem foglalkozik efféle ügyekkel, az ő dolga a pénzbeszedés. Ekkor az Észak-Magyarországi Áramszolgáltatási Kirendeltséghez (Aszód, Kossuth Lajos út) fordultam és elpanaszoltam nekik az óra haszontalankodását. Kinevettek és azzal intettek le, hogy ha nem tetszik az óra, kikapcsolják az áramot. Igy jártam másodszor, harmadszor, negyedszer is...

Hajnali két órakor kelek, mert vonaton utazom munkahelyemre, mégis elhatároztam, hogy egyáltalán nem használom az áramot és holdfénynél öltözködöm. Igy azt reméltem, hogy napi félóra világításért nem kérnek havi 50 forintot. Tévedtem! A számla még magasabb lett! Elkeseredésemben mégegyszer elmentem a kirendeltséghez, megmondtam, hogy holdfénynél öltözködöm. Erre azt a választ kaptam: menjek a holdba, ott nincs villanyóra és a holdfényért ott nem kell fizetni.

Aki azonban a mai világban ilyen feleletekkel fizeti ki a jogosan panaszkodókat, az — reméljük! — hamarosan és alaposan ráfizet.

Bugyi József,
Kartal, Petőfi u. 27.

Választ kérünk az FM panaszirodájától

1954 november elején szerkesztőségünk átküldte a Földművelésügyi Minisztérium Panaszirodájának Bán Péterné panaszoslevelét. Az FM Panaszirodája december elején levélben közölte Bánnéval, hogy pár nap mulva a vizsgálat eredményéről végleges választ kap.

Azóta az ötödik hónap telik már el. A panaszos csak telek-ügyben vár döntést, de mi azt is szeretnénk tudni, hol és miért fekszik öt hónapja válasz és elintézés nélkül Bán Péterné levele?

Tanulságos mese a nemlétező közcsatornáról

Van a II. kerületi Vendéglátóipari Vállalatnak egy üzeme Pesthidegkúton, az Ady Endre utcában. A tanács szigorú levelet küldött a VV-nek, amely szerint az üzem szennyvíz-elvezetése a követelményeknek nem felel meg.

A tanács utasította a vállalat igazgatóját: záros határidőn belül készítsék el a szennyvízlefolyót és kössék

be a közcsatornába. Az igazgató nem ijedt meg ettől a kívánságtól, hanem a Fővárosi Csatornázási Művekhez fordult segítségért. A segítség levél alakjában érkezett meg. Közölték, szívesen teljesítenék a VV kívánságát, de a kérés teljesítésének komoly akadálya van: az Ady Endre úti üzem környékén nincs közcsatorna. A VV értesítette erről az illetékeseket, akik a közlést nem vették figyelembe és 200 forint pénzbírsággal sújtották az igazgatót. Indoklás: nem teljesítette az utasítást és nem kötötte be a szennyvízlefolyót abba a közcsatornába, — ami nincs.

Az a véleményünk, hogy a tanácsnak tudnia kellene, hol van és hol nincs közcsatorna. Sőt, azt is tudnia kellene, hogy azt, aki nem tudja a lefolyót bekötni a nemlétező csatornába, — nem lehet megbüntetni.

Ludas Matyi elintézte

Kedves Ludas! A rossz varázsszem érdekében elmondott „varázsigéid" eredményre vezettek. Kaptam egy jó varázsszemet. Sőt az Egyesült Izzó megbízottja is felkeresett és átvizsgálta rádiókészülékemet.

Tímár János
Szeged

★

A Vízügyi Igazgatósággal kapcsolatos kárigény elintéződött. A 2700 forintot kifizették. Köszönöm segítségüket.

Fábián Imre,
MÁV-pályaőr, Egyed

★

Köszönetet mondok közbenjárásukért, rádiómat a tompai földművesszövetkezettől megkaptam.

Tamássy István
Kelebia

LUDAS MATYI. Szerkeszti a szerkesztőbizottság **GÁDOR BÉLA** (főszerkesztő), **FÖLDES GYÖRGY** (felelős szerkesztő), **GÁSPÁR ANTAL, TABI LÁSZLÓ** (szerkesztő)
TONCZ TIBOR (művészeti szerkesztő).
A kiadásért felel a Lapkiadó Vállalat igazgatója. — Szerkesztőség: VII., Lenin körút 9—11. Telefon: 222—271, 221—283. — Kiadóhivatal VII. Lenin körút 9—11. Telefon: 221—285.
Terjesztik: Budapesten a Főposta Hírlapterjesztő Üzeme, vidéken a helyi hírlapterjesztéssel foglalkozó postahivatalok. Előfizetés: a Posta Központi Hírlap Iroda Vállalatnál.
Budapest, V., József nádor tér 1. távb.: 180—850. Negyedévi előfizetési díj: 8.40 Ft. Csekkszámlaszám: 5.170.
Szikra Lapnyomda, Budapest, VIII., Rökk Szilárd utca 6. — Felelős vezető: Kulcsár Mihály. — **Példányszám: 405 000.**